

с(алт)

А45

АЛТАЙ КЕП СӨСТӨР
ЛӨ
УКАА СӨСТӨР

е (алт)

A 45

ТУУЛУ АЛТАЙДА ИСТОРИЯНЫН,
ТИЛДИНГ ЛЕ ЛИТЕРАТУРАНЫН НАУЧНЫЙ ШИНЖҮ
ӨТКҮРЕТЕН ИНСТИТУДЫ

АЛТАЙ КЕП СӨСТӨР
ЛӨ
УКАА СӨСТӨР

Горно-Алтайская Областная
* БИБЛИОТЕКА *

✓
72460

Горно-Алтайский книжный
издательство * 1956

АЛТАЙСКИЕ ПОСЛОВИЦЫ
И
ПОГОВОРКИ
на алтайском языке
Составитель
кандидат филологических наук
С. С. Суразаков

Редактор *Е. М. Тоцакова.*
Обложка художника *Н. В. Шагаева.*
Технический редактор *М. И. Техтиеков.*
Корректор *М. Суразакова.*

Сдано в набор 18/VII-1956 г. Подписано к печати 27VIII-1956 г.
Формат 84108¹/₃₂. Печатных листов 1,25.
Уч.-изд. л. 1,15. АН 08779 Тираж 1000 экз. Заказ № 968.
Цена 50 коп.

Горно-Алтайское книжное издательство.
Типография № 15, Крайполиграфиздата,
гор. Горно-Алтайск, проспект им. Сталина, № 17.

КИРЕ СӨС

Кеп сөстөр лө укаа сөстөр албатынын чечен, ойгор сөстөри болуп јат. Олор албаты не ле немени теренжиде шиндеп көрүп, кажы ла керектин учурын чике билип алып, бойынын санаа-шүүлтелерин јаантайын чокум, эптү айдатанынын шылтуунда табылган. Кеп сөстөр лө укаа сөстөр кыска кеберлү де болзо, олордын кажызында ла айдылган санаа-шүүлте јаан учурлу болуп јат. Олордо јадын-јүрүм керегинде албатынын санаа-шүүлтелери айдылган.

Је кеп сөстөр ончозы бир түней болбогон. Бир канча кеп сөстөрдү албатынын күчин јиген улус чүмдеген. Байлар, јайзандар ла камдар албатыны колго тудала, буудак јогынан базынчыктаарга амадап, јоктуларды үредетен: „Јааннан јабыс бол, улуга уккур бол“, „Јобоштын мойынын кылыш кеспес“, „Кумагы јок суу болбос, кудайы јок эл болбос“—деп. Је албаты олордын мекезине кирбейтен. Албаты олордын

јимекчизин, тонокчылын билип, байлар ла камдарга бойынын кеп сөстөриле каруун јандыратан: „Кем бай— ол бий“, „Байдын көзи ач, колы капкыр“, „Сектү жылда ийт семис, тымуюлу жылда кам семис“—деп. Мындый кеп сөстөр лө укаа сөстөрдн јоктулар чүмдеп, классовой тартыжузында тузаланатан. Јоктулар бойларынын ийде-күчине, келер өйдөги јенүзине бүдүп, айдатандар: „Јабагадан мал болор, јокту кижн эр болор“—деп.

Кеп сөстөр лө укаа сөстөр албатыга каршу, коомой, јарабас кылыктуларды электеп, улусты ак-чек санаалу, иштенкей болорына, төрөлин сүүрине, албатыга тузалу јүрерине үредет, јадын-јүрүмди јакшы билп аларына болужат. Онын учун оларды улус јаантайын тузаланып, эрмек-куучынынын учурын теренжидип чокумдайт.

Кеп сөстөр лө укаа сөстөр көп чактардын туркунына чүмделген. Оларды эмди де ырысту јадын-јүрүмге јединген советский алтай улус чүмдейт. Бис оларды јууп алар учурлу, ненин учун дезе кеп сөстөр лө укаа сөстөр албатынын јаан поэтический байлыгы болуп јат.

Туулу Алтайда историянын, тилдин ле литература-нын научный шинжү өткүретен институтды алтай писательдер, культуранын ишчилери ле национальный школдордын үредүчилери ле үренчиктери ажыра јууп алган бир канча кеп сөстөрдн ле укаа сөстөрдн талдама дегенин бу јаан эмес бичикте чыгарат. Бу бичикке кирген алтай кеп сөстөрдн ле укаа сөстөрдн анчадала көп јууган улус—В. М. Чичинова, Т. А. Темде-

нова, Н. А. Каланаков, З. П. Кочеева, Е. В. Тарса-
маева, С. С. Торбоков, А. Ф. Саруева, Е. М. Чапыев ле
оног до өскөлөри болуп јат. Мынанг ары бу бичикти
јаанадып чыгарарына ого кирбеген кеп сөстөрдү ле
укаа сөстөрдү јууп болушсын деп кычыраачылардан
сурап јадыбыс.

Кен тон јыртылбас,
Кеп сөс бузулбас.

Коп сөстө чын јок,
Кеп сөстө төгүн јок.

Укаалу сөсти угарга макалу.

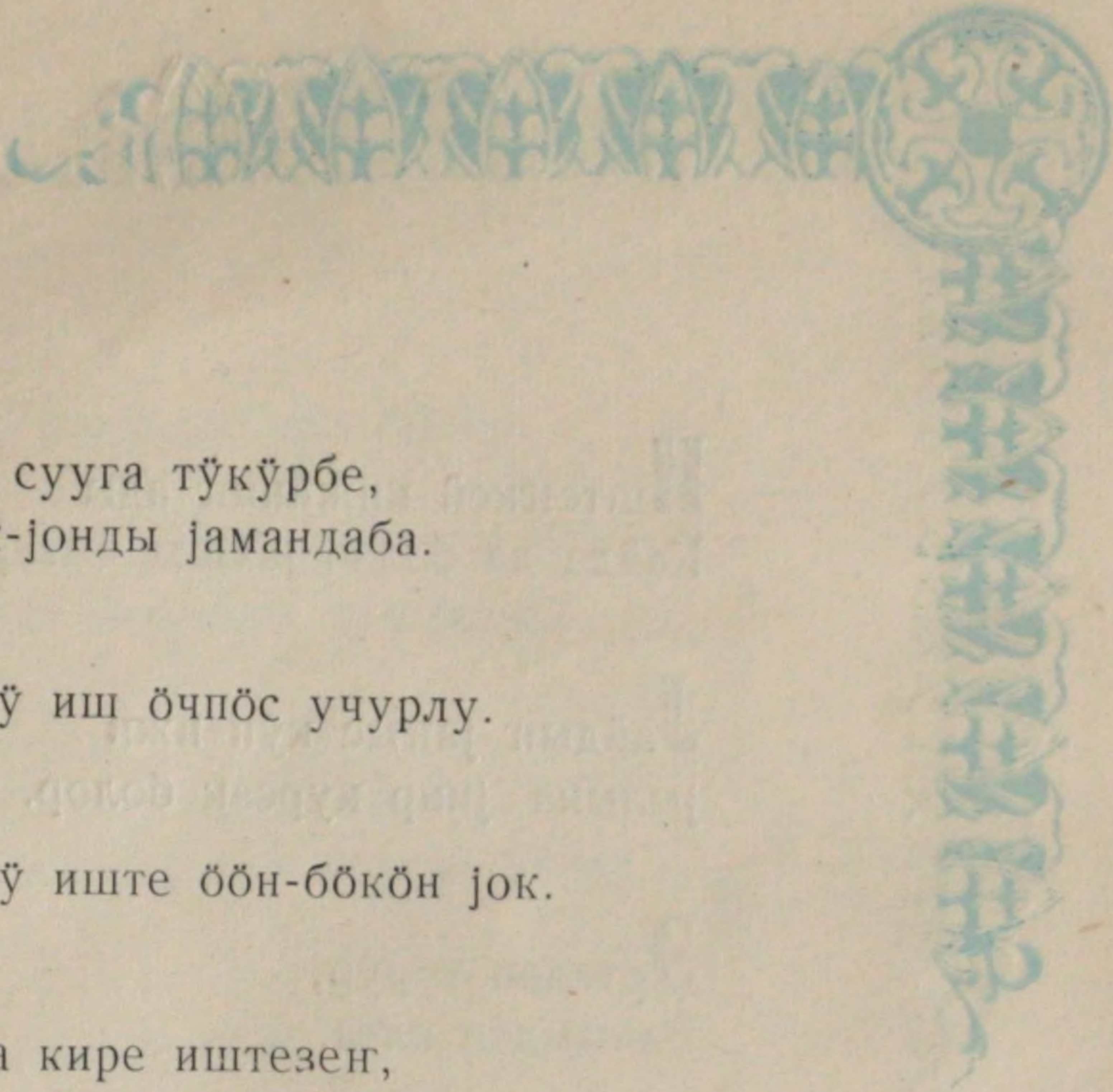
Калык-јон качан да бөкө.

Јангыс кижн чыдабаза,
Эл-јон чыдаар.

Јоонду от өчпөс,
Јон улус јоксырабас.

Јазылар ооруныг эми көп.

Агаш тазылы јер өткүре,
Кижн тазылы эл өткүре.

Кара сууга тўкўрбе,
Калык-јонды јамандаба.

Өмөлү иш өчпөс учурлу.

Өмөлү иште өөн-бөкөн јок.

Канча кире иштезен,
Анча кире аларыг.

Иштенкей кижинин јурты өнжүк.

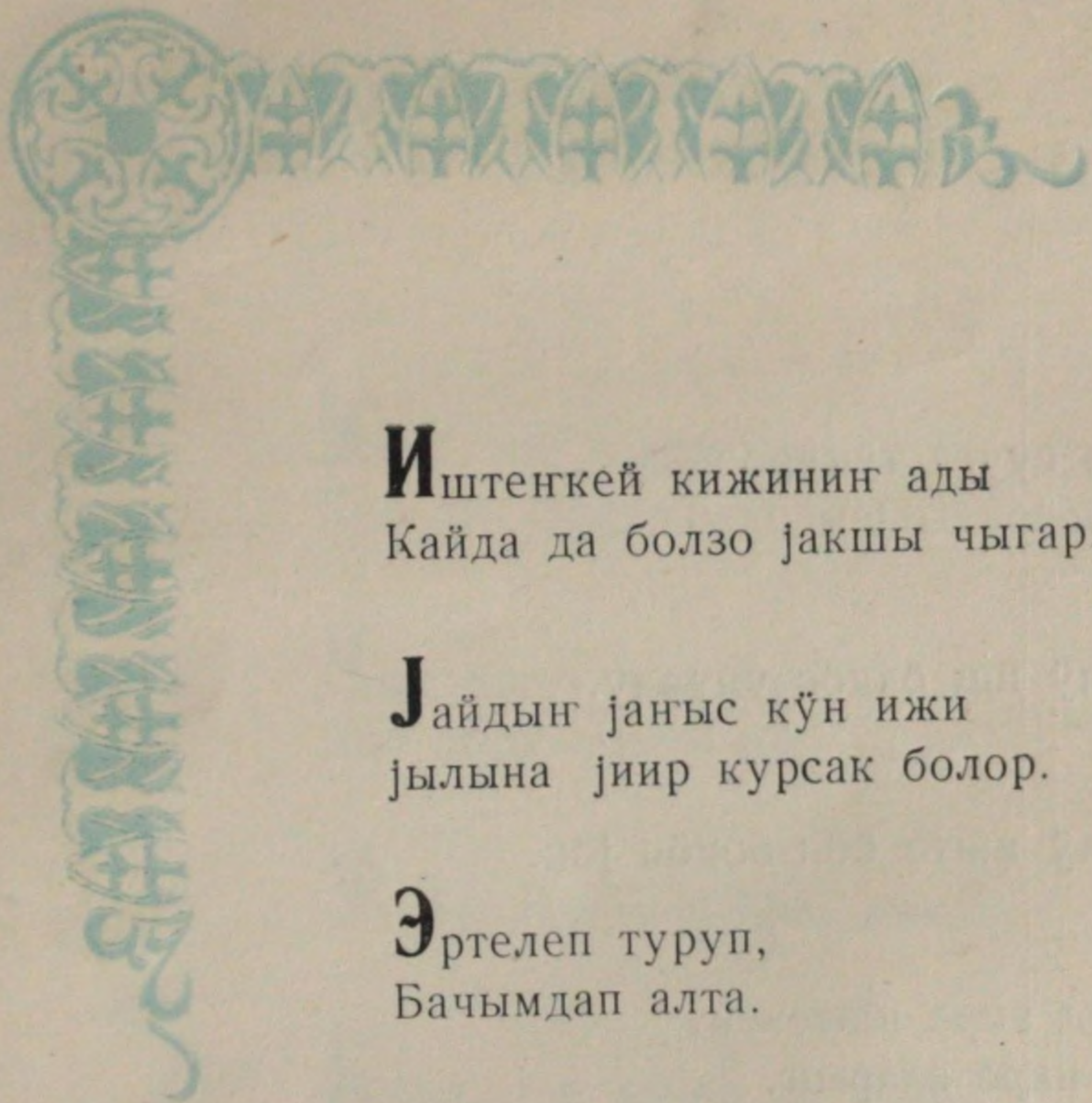
Иштенкейдин колы кокту.

Эдердин колы ус,
Этпестин тили ус.

Маска темирди сокпос,
Маскала ус согор.

Иштенкейди иш те сүүр.

Иштенкей кижинин ады
Кайда да болзо јакшы чыгар.

Јайдын јангыс кўн ижи
јылына јиир курсак болор.

Эртелеп туруп,
Бачымдап алта.

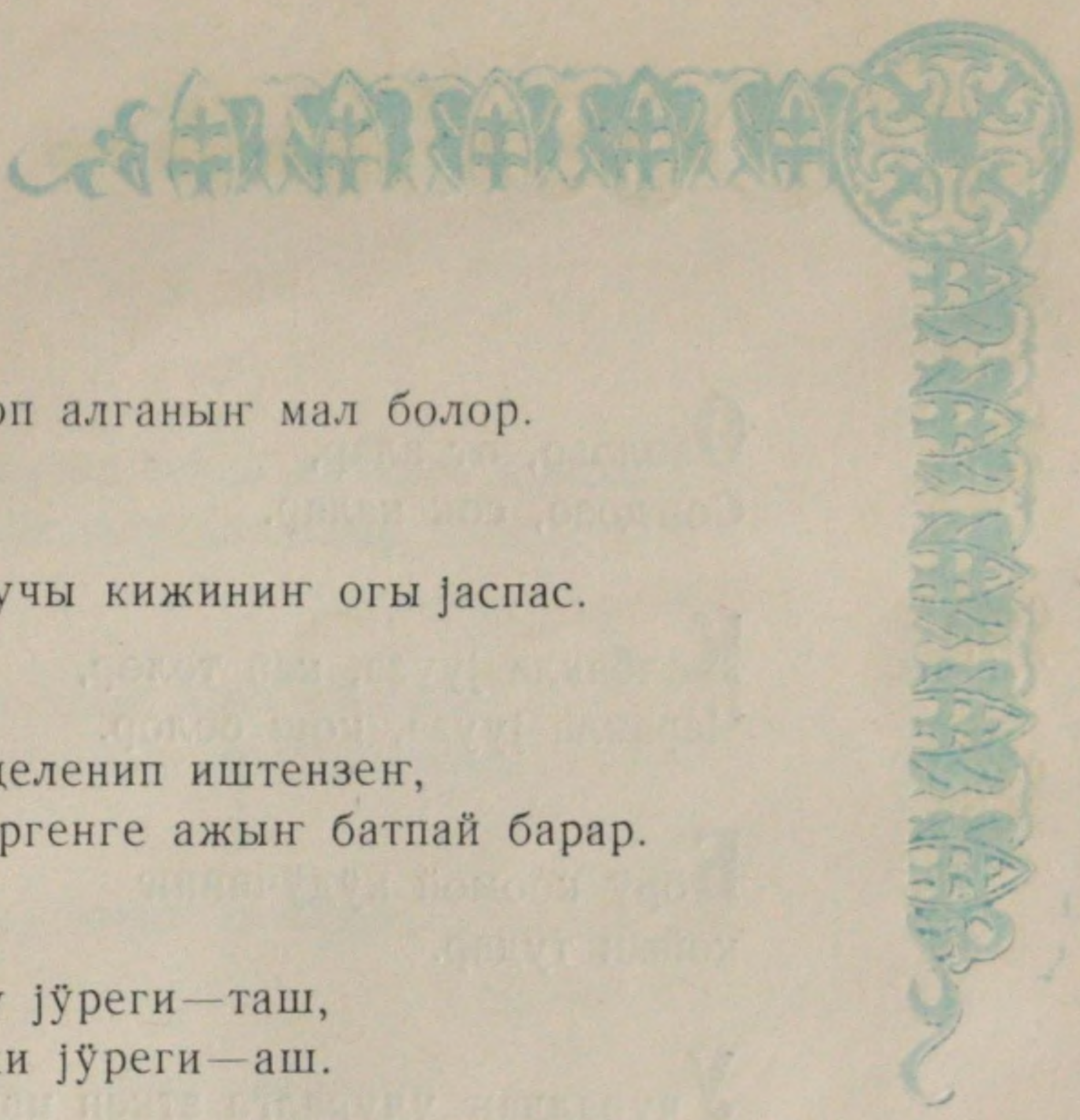
Көп иш этсен, билгир болорың.

Иштенкейдин ижи көп,
Јалкунын эрмеги көп.

Кыймыктанган кижі кыр ажар.

Ичкеери алтаганы јенер,
Тескеери алтаганы тентирилер.

Јортсон, јол болор,

Лобоп алганын мал болор.

Адучы кижининг огы јаспас.

Ийделенип иштензен,
Идиргенге ажын батпай барар.

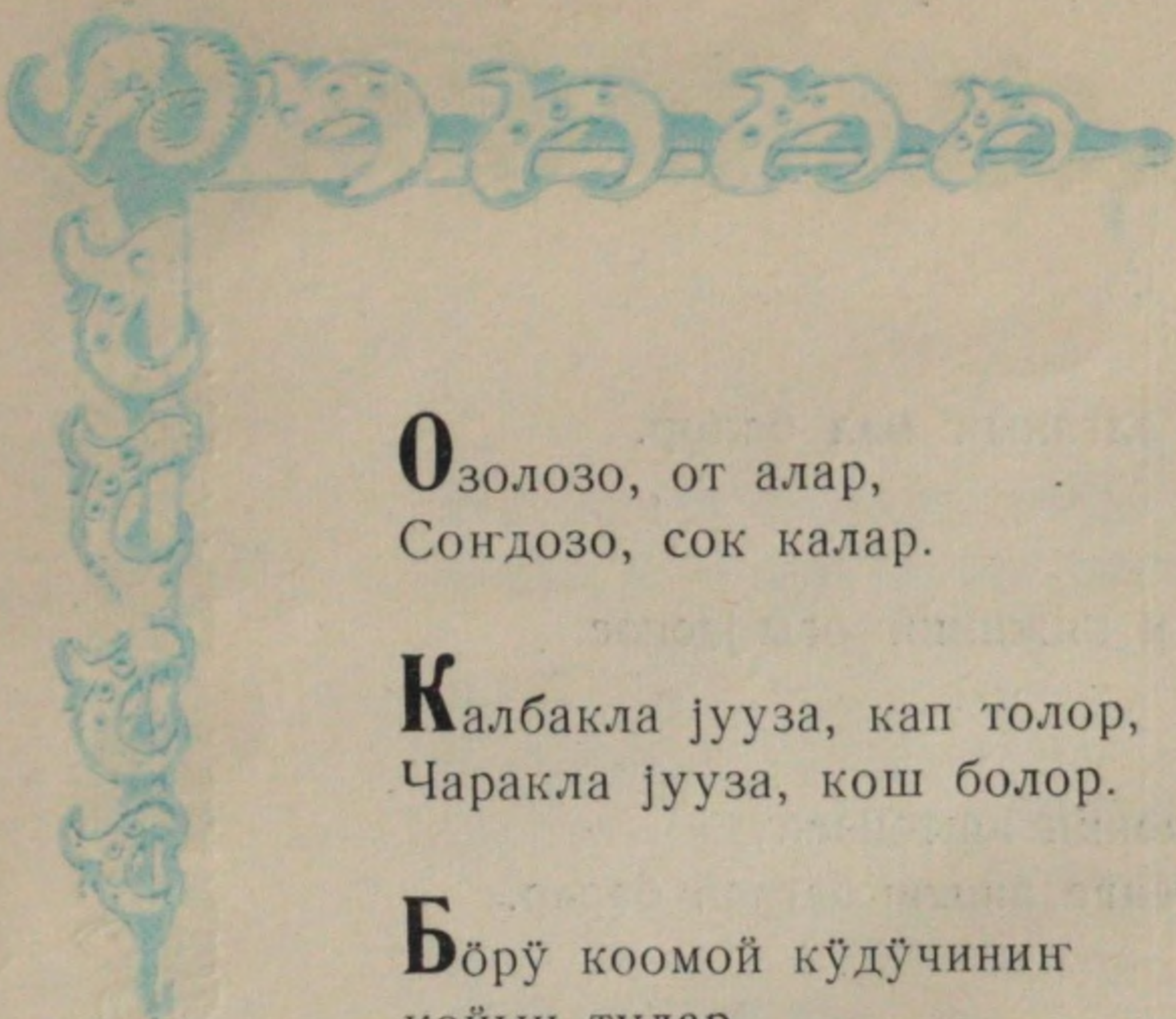
Суу јүреги—таш,
Кизи јүреги—аш.

Күн ээчизен, кулагын јылыыр,
Мал азыразан, курсагын тойор.

Туудый коозо болгончо,
Айакча аш болзын.

Көп болуп, чөп болгончо,
Ас болуп, чон болзын.

Аш ичкенче, мендебе,
Атка минзен, токтобо.

Озолосо, от алар,
Сондозо, сок калар.

Калбакла јууза, кап толор,
Чаракла јууза, кош болор.

Бөрү коомой күдүчинин
койын тудар.

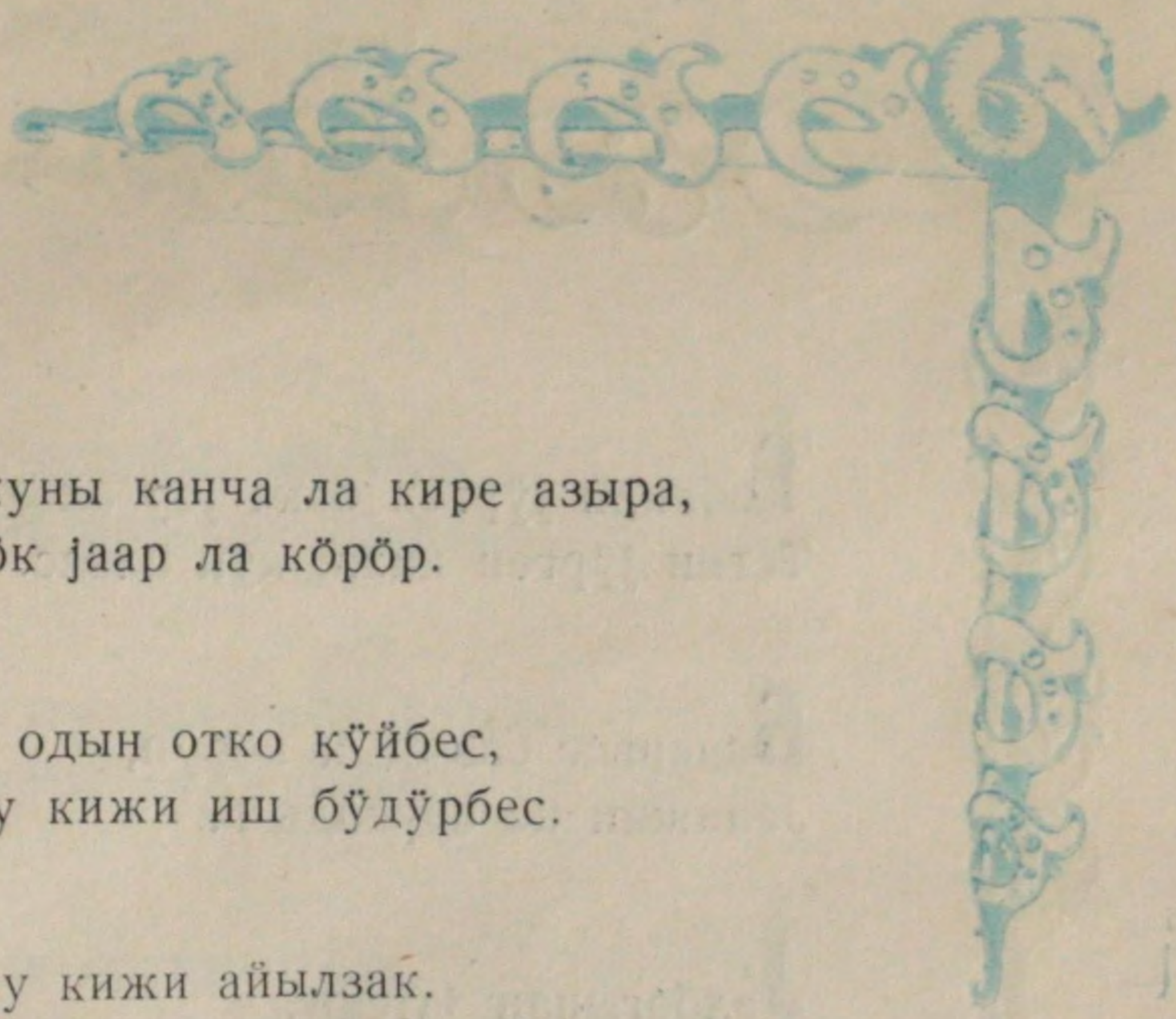
Учуралдан учуралга эткен иш
учурлу болбойтон.

Јаскыда јалан толо,
Күскиде күп толо.

Тилинди чеченге үретпей,
Эргегинди уска үрет.

Тил жүгүриги—башка,
Бут жүгүриги—ашка.

Тили жүгүрик көпкө белен,
Буды жүгүрик аска белен.

Јалкуны канча ла кире азыра,
Төжөк јаар ла көрөр.

Јаш одын отко күйбес,
Јалку кижии иш бүдүрбес.

Јалку кижии айылзак.

Јада, курсак таппазын.

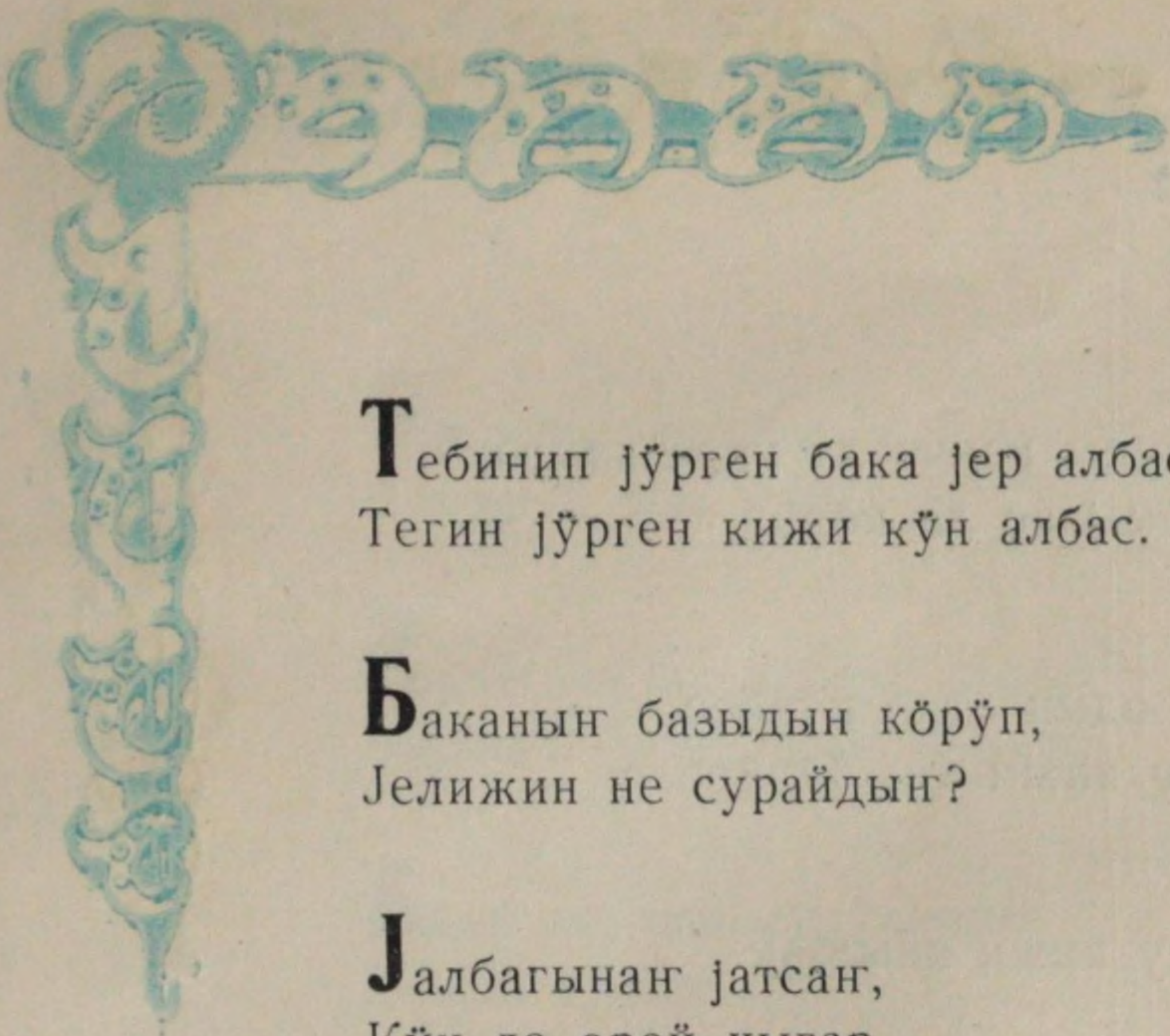
Јалку кижининг ады да јалку.

Јалку кижининг адынын арказын
сагыскан челдеер.

Јалку эмес таг адарын сакыыр,
Јалку кижии күн бадарын сакыыр.

Јалкунын јарды тежик.

Јалку ийт куйругын айбылайт.

Тебинип жүрген бака јер албас,
Тегин жүрген кижн күн албас.

Баканын базыдын көрүп,
Јелижин не сураидын?

Јалбагынан јатсан,
Күн де орой чыгар.

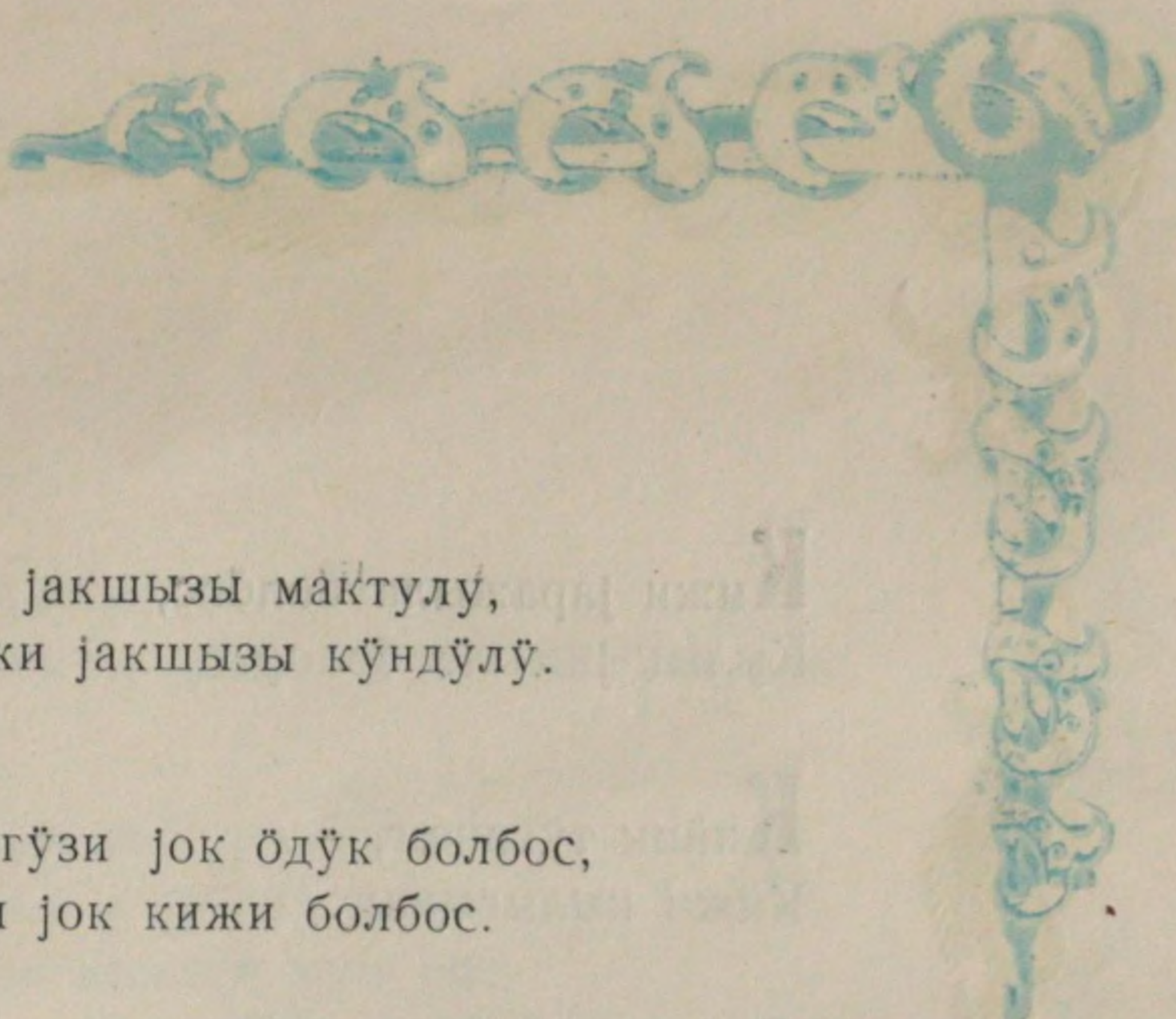
Айры колына иш тутпас кижн
өрө чыкпас.

Атпастын огы алты кулаш.

Иштенбес кижн мун күнди кысканбас,
Иштенер кижн бир күнди кысканар.

Бичикчи кижн јарыкта жүрет,
Бичик билбес каран уйда жүрет.

Бичик билбес кижн сокордый.

Ат јакшызы мактулу,
Кижн јакшызы кўндўлў.

Ўлгўзи јок ўдўк болбос,
Угы јок кижн болбос.

Агын сууны салла,
Ас кижн јўплў.

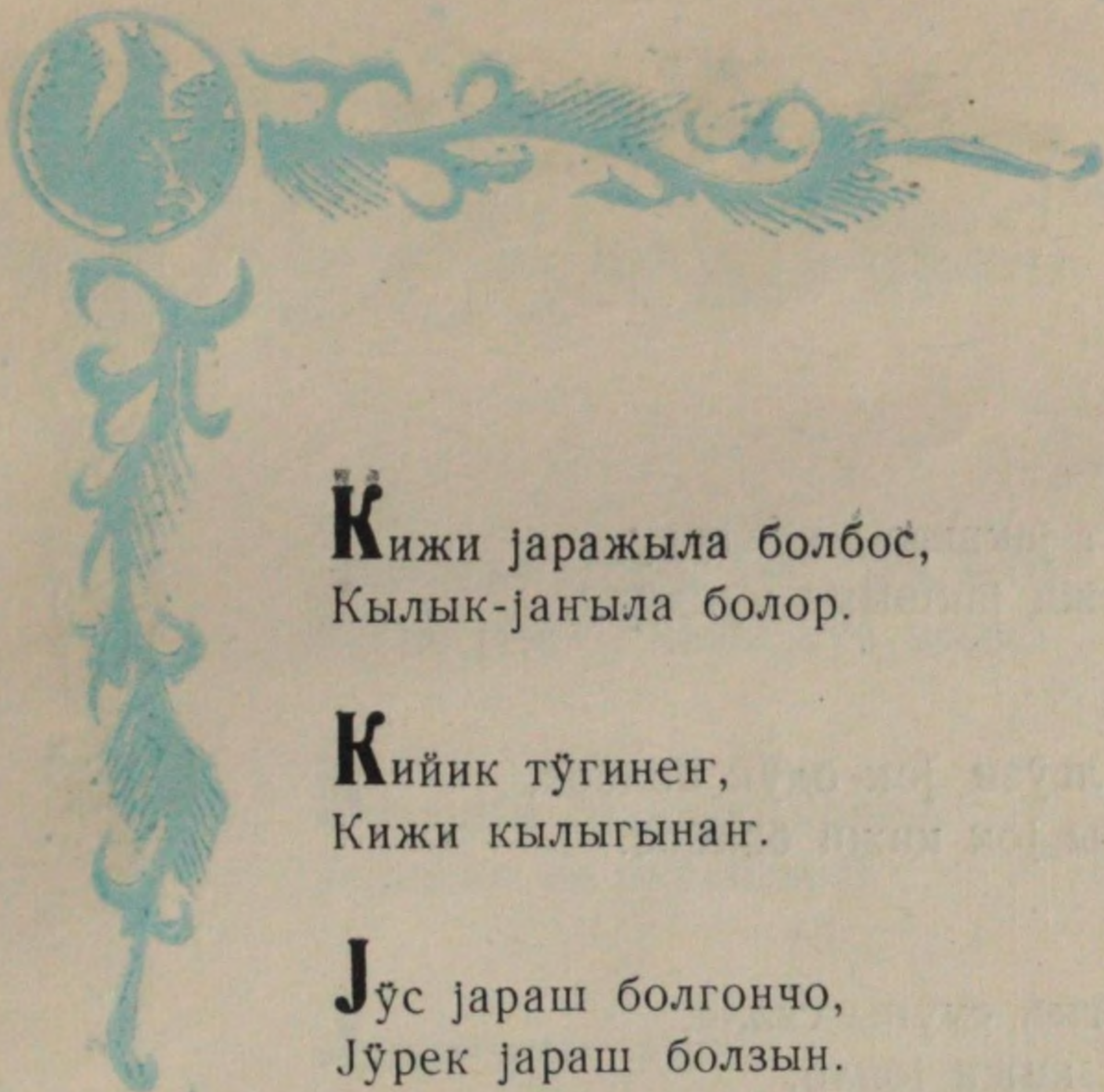
Антарылбаган јар јаман,
Айдышпаган јўп јаман.

Карындаштардын бирлиги
кайа таштан да бек.

Элдин эпчизи—тоннын топчызы.

Кийик болзо, тўктў болор,
Кижн болзо, атту болор.

Кўс кўрен бай.

Кижи јаражыла болбос,
Кылык-јангыла болор.

Кийик тўгинен,
Кижи кылыгынан.

Јўс јараш болгончо,
Јўрек јараш болзын.

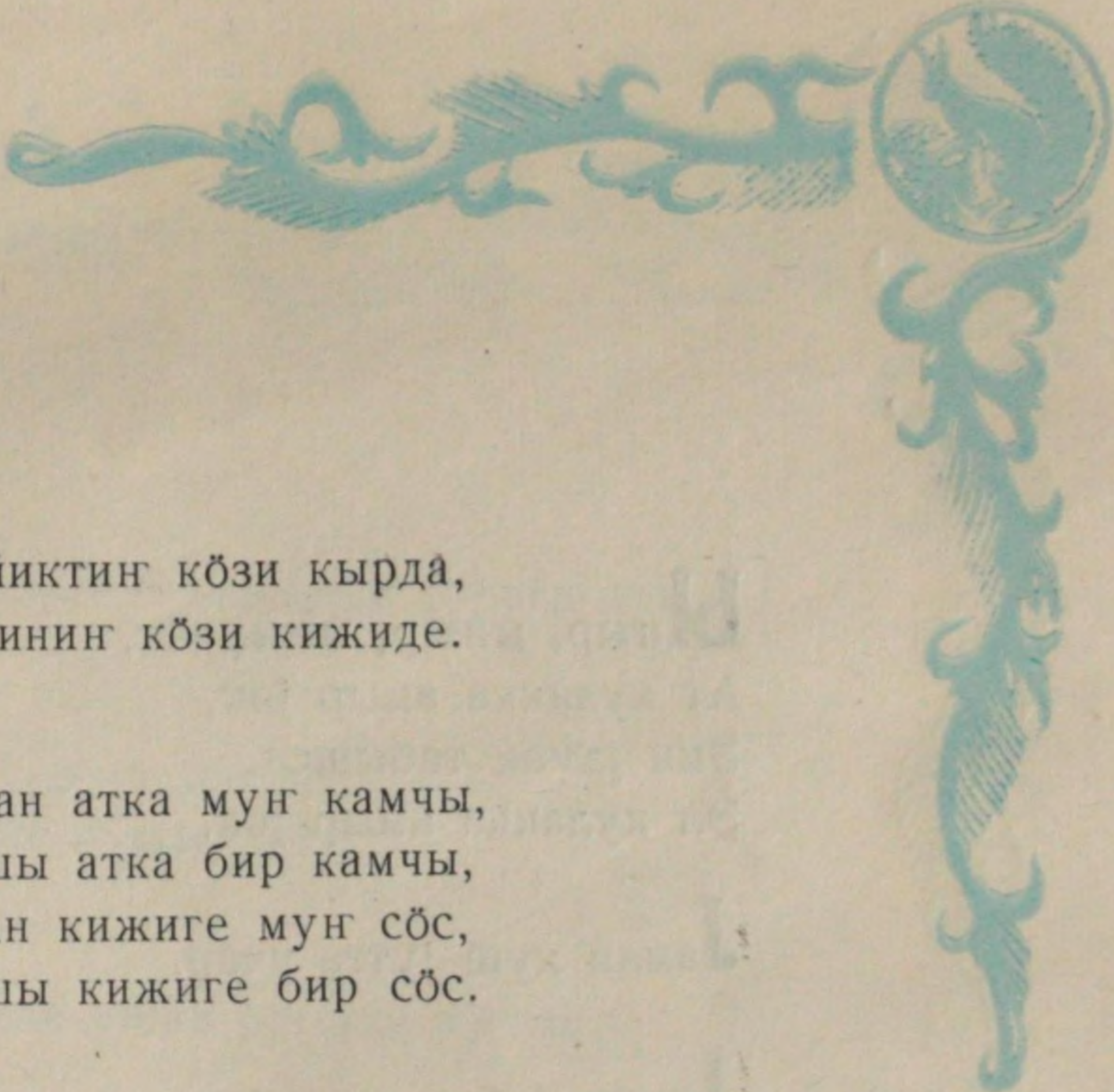
Малдын айгырында,
Кижинин баштузында.

Јакшынын јолы чындык,
Јаманнын јолы тыртык.

Јакшыга јанашсан, јакшызы југар,
Јаманга јанашсан, јаманы југар.

Киженге ат ўренип јат,
Кижиге кижи ўренип јат.

Јакшы кылыкка өткөнөргө дө јакшы.

Кийиктин көзи кырда,
Кижинин көзи кижиде.

Јаман атка мунг камчы,
Јакшы атка бир камчы,
Јаман кижиге мунг сөс,
Јакшы кижиге бир сөс.

Јаманнын колына бергенче,
Јакшынын јолына сал.

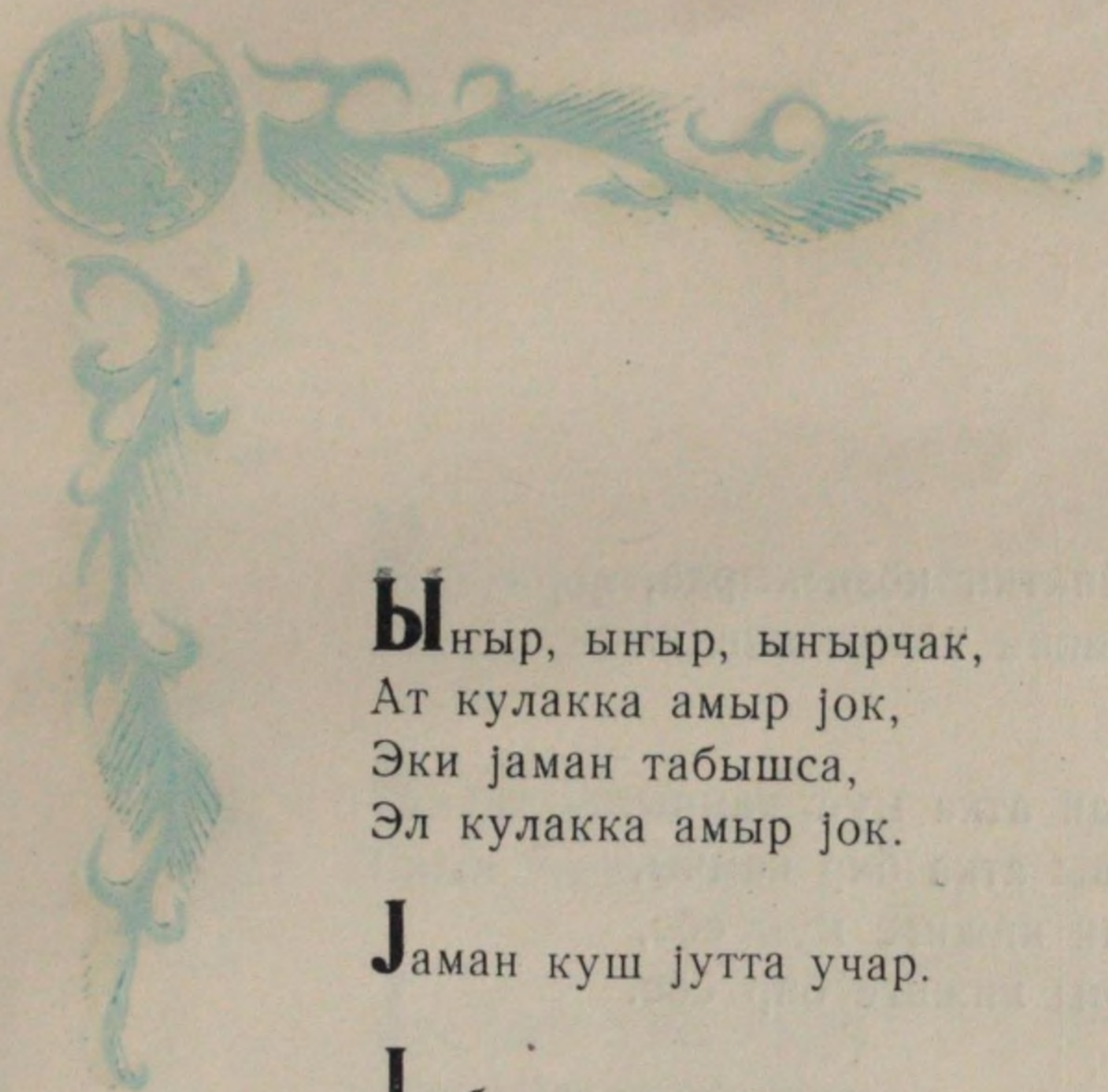
Јаман каат јанарыла коркыдар,
Јаман эр өлөриле коркыдар.

Аспак одыннын кўли ачу,
Јаман кижинин тили ачу.

Армакчыдан ат өлбөс,
Айттырганынан кижиге өлбөс.

Јаман кижинин буды сегис,
бажы тогус.

Ыныр, ыныр, ынырчак,
Ат кулакка амыр јок,
Эки јаман табышса,
Эл кулакка амыр јок.

Јаман куш јутта учар.

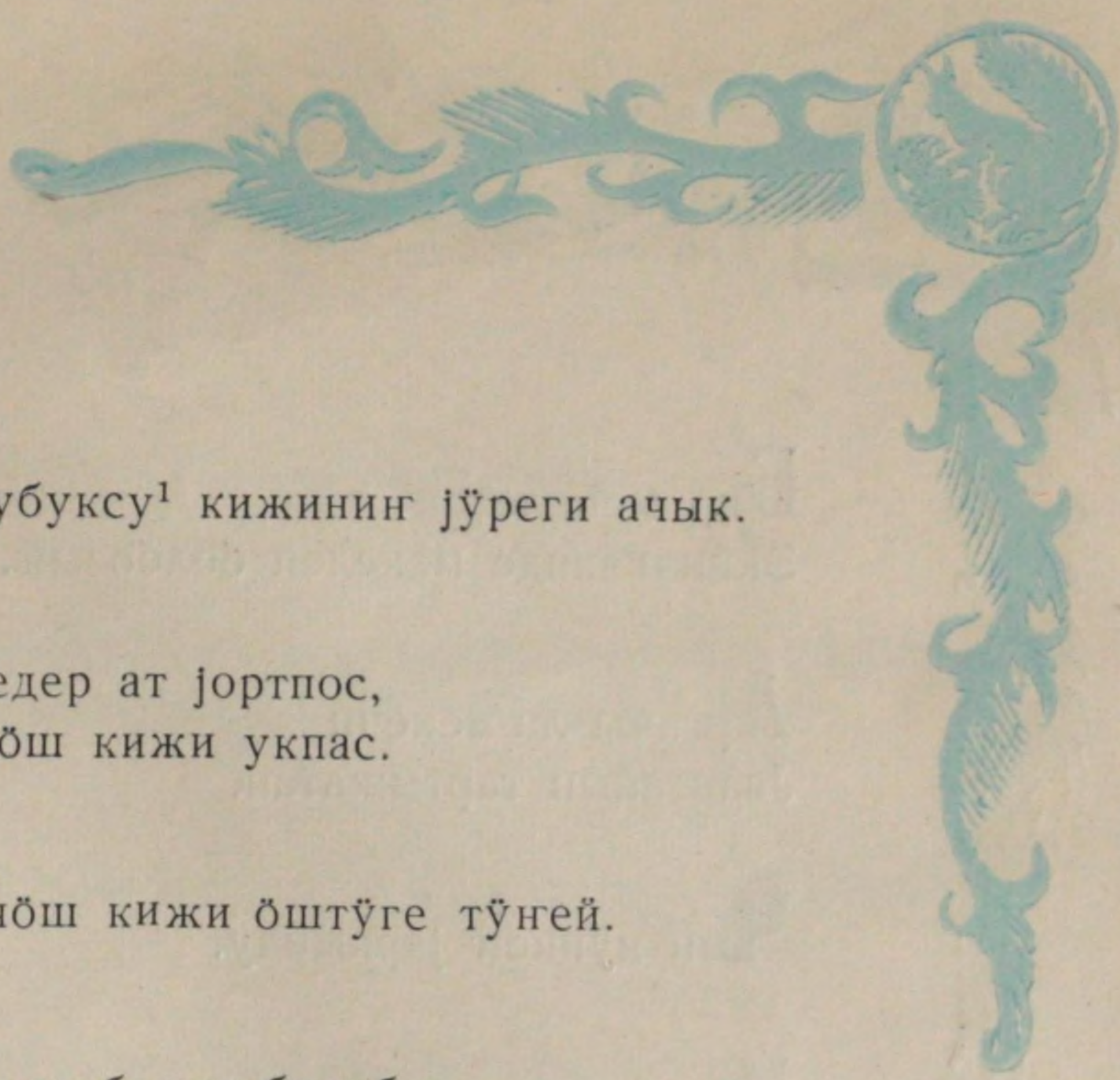
Јалбак агаш отко јут,
Јаман кижн јуртка јут.

Коркынчак таппаган јерден,
коркыбас таап алар.

Коркынча көзн тозырайта көрөр,
Коркыбас көзн кезе көрөр.

Коркынчак кыр ажыра
јудуругын түүнет.

Коомой анчы ан үркүдер,
Коркынчак кижн јон чочыдар.

Кубуксу¹ кижинин жүреги ачык.

Кедер ат жортпос,
Өчөш кизи укпас.

Өчөш кизи өштүгө түней.

Тыгынбасты билебе,
Тындабасты айтпа.

Жозокту кизи бойын бурулайт,
Ложон кизи нөкөрин бурулайт.

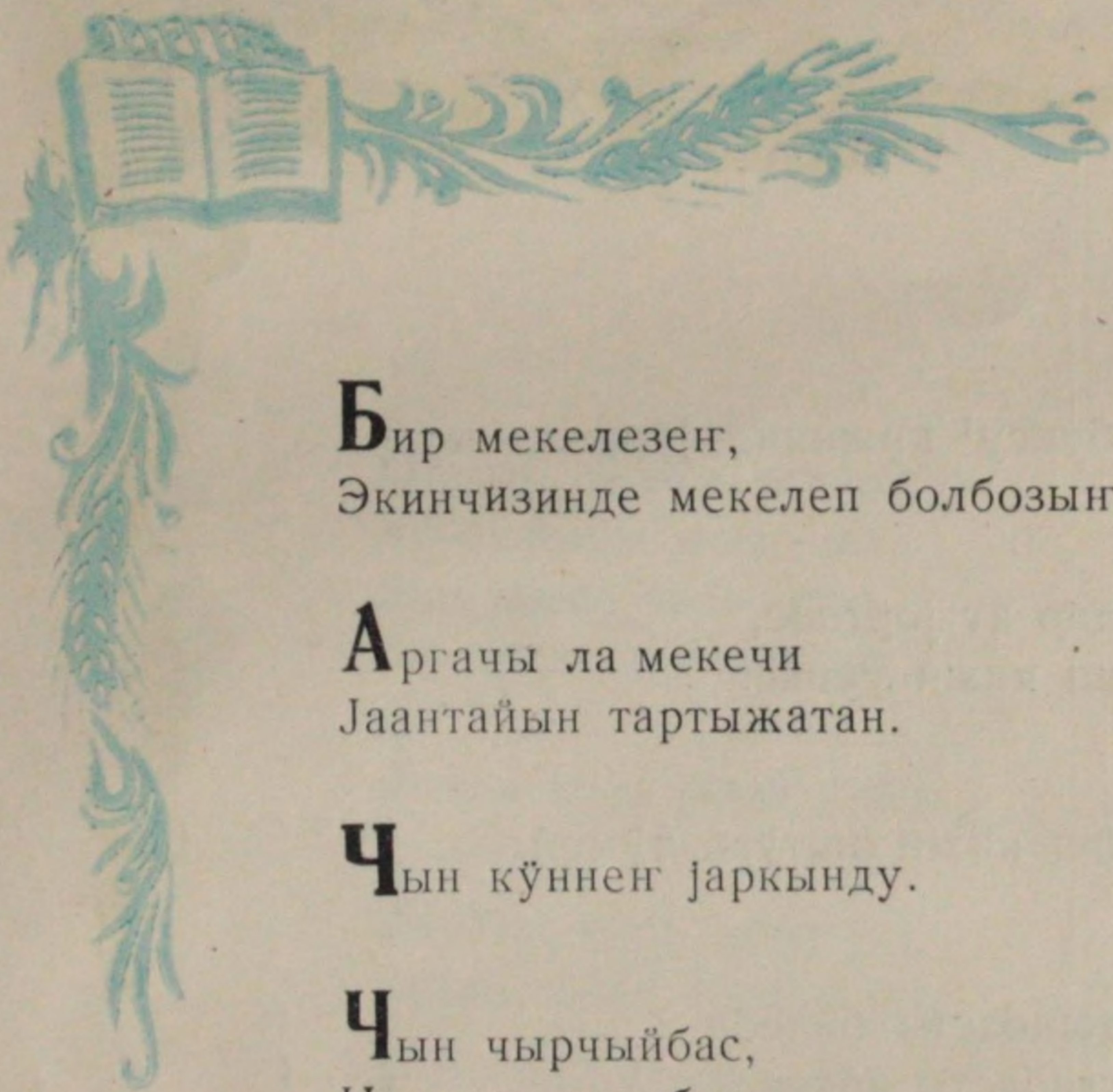
Жакшыркабай жүрзен,
Жакшы жолло барарын.

Арылык-берилик кижиге иженбе.

Меке макка баштабайтан.

---

¹ К у б у к с у—байаттардын сөзи: сүүнчилү,
ОМОК.

Бир мекелезен,
Экинчизинде мекелеп болбозың.

Аргачы ла мекечи
Јаантайын тартыжатан.

Чын кўннен јаркынду.

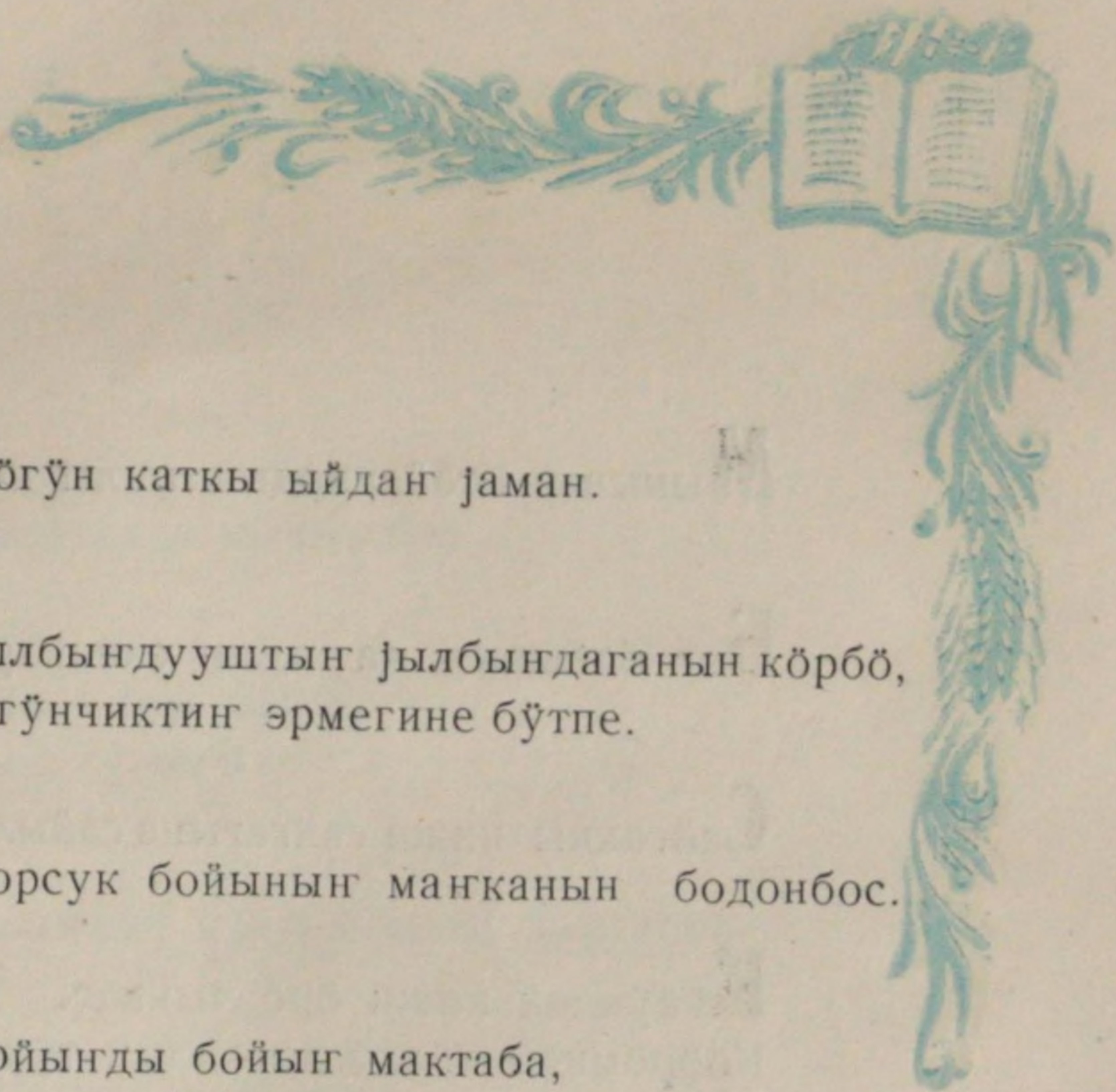
Чын чырчыйбас,
Чындык чирибес.

Чын чынынча болор,
Чында турган киж
Качан да јенип чыгар.

Чынын айдардын најылары кўп,
Копчы кижининг џштўлери кўп.

Тџгўнчи ийт тџнџшкџ дџ џрер.

Бир ийт кџрўп џрет,
Бир ийт бодоп џрет.

Төгүн каткы ыйдан жаман.

Жылбындууштын жылбындаганын көрбө,
Төгүнчиктин эрмегине бүтпө.

Борсук бойынын манканын бодонбос.

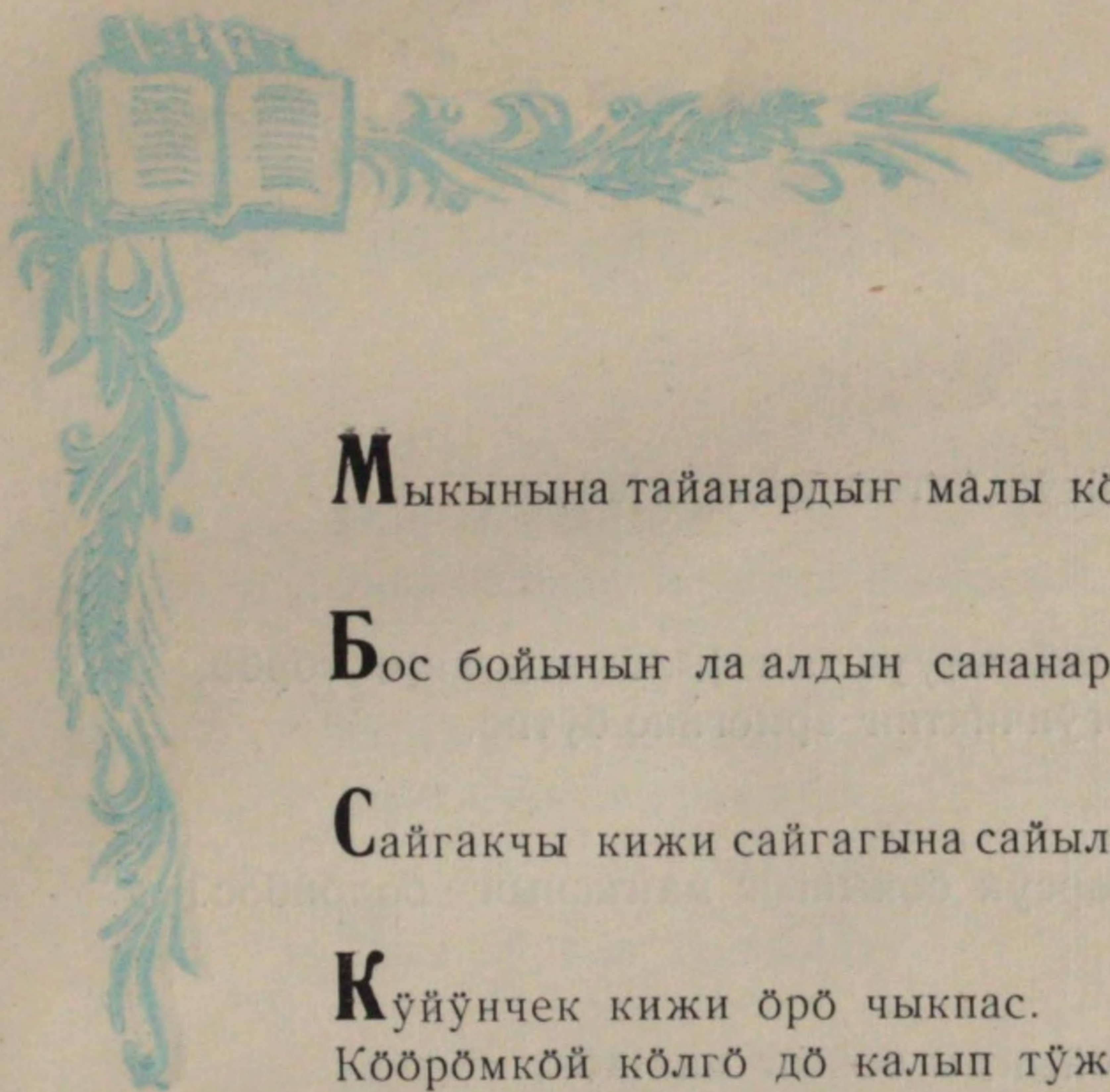
Бойынды бойын мактаба,
Улус мактазын.

Этпестин токпогы жаан.

Мактанчактын таманы жукачак.

Жарганат айдат деген:
„Мен эмес болзом,
Жар жемирилер эди“, — деп.

Кейлензен, чечен болбозын.
Мактанзан, бай болбозын.

Мыкынына тайанардын малы көдүртке.

Бос бойынын ла алдын сананар.

Сайгакчы кижиси сайгагына сайылар.

Күйүңчек кижиси өрө чыкпас.
Көөрөмкөй көлгө дө калып түжер.

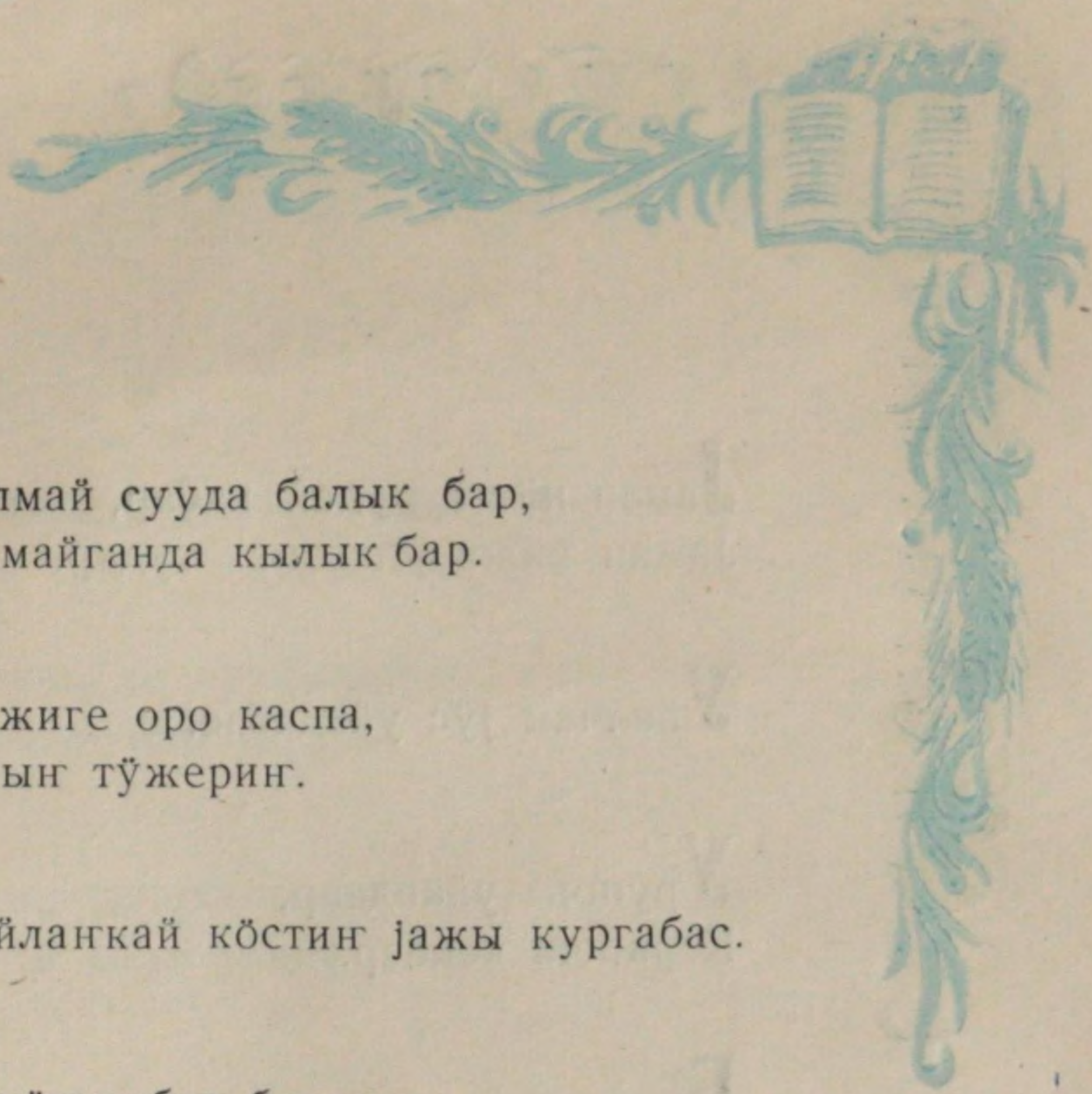
Баткак саска ат бадалар,
Бачым кижиси керегин жастырат.

Жаманга жакшы этсе, жарбынар.

Ийтке тепши саларда, ыркыранды.

Чычканнан түк чыгарда,
„ичикей“ деген.

Унчукпас ийтке туттыраарын.

Јылмай сууда балык бар,
Јылмайганда кылык бар.

Кижиге оро каспа,
Бойын тўжеринг.

Ыйланкай кўстинг жажы кургабас.

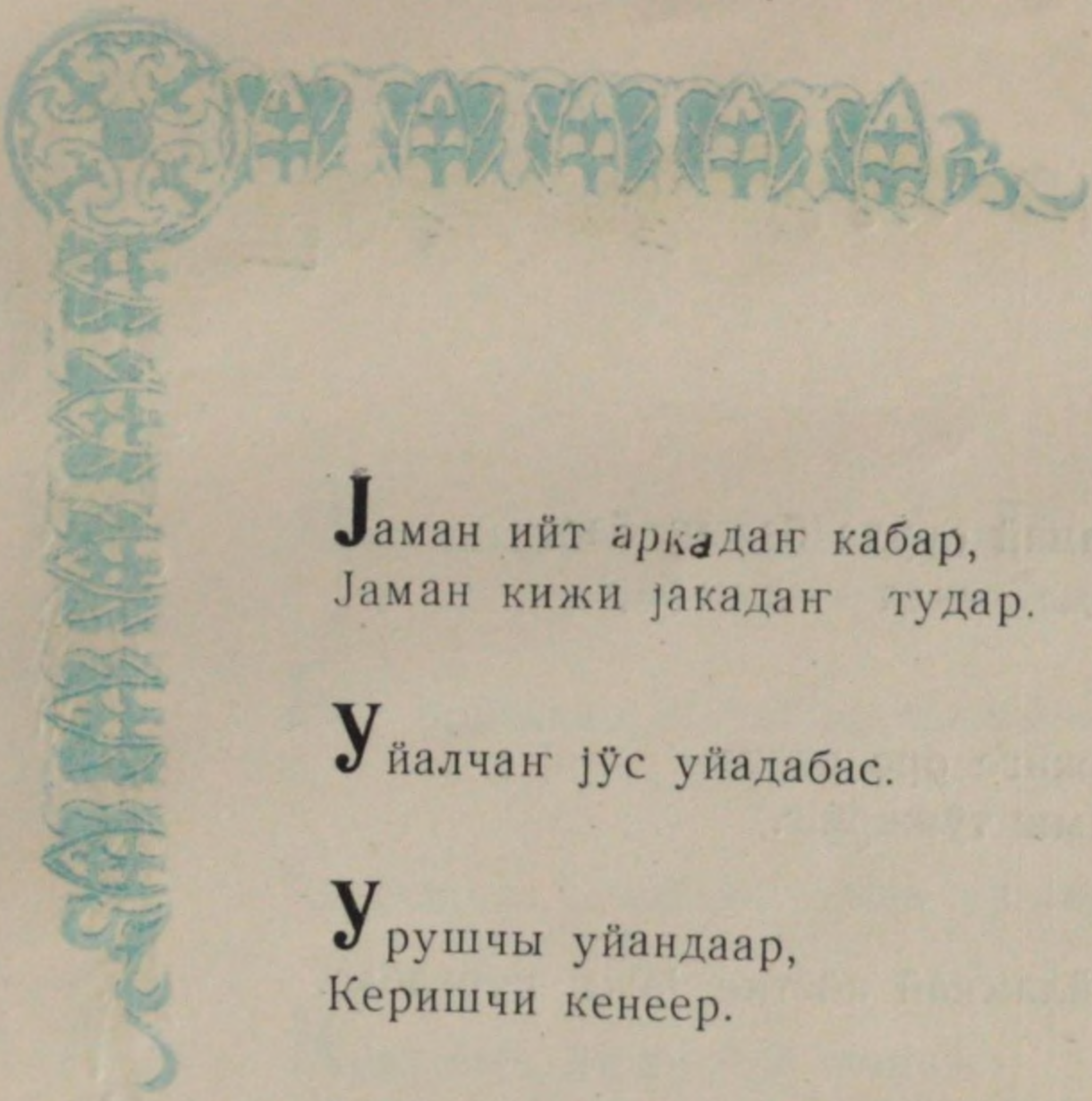
Бөкөзиребес болзонг,
Сеге кем де көдүрилбес.

Баатыркаганнынг бажы бадар,
Күчүркегеннинг күни өчөр.

Майчык бут ла мыйрык бут түней эжер.

Уйку көс өйкөөр,
Уйат мандай жарар.

Уйалбас кижининг мандайы калынг.

Јаман ийт аркадан кабар,
Јаман кижн јакадан тудар.

Уйалчан јус уйдабас.

Урушчы уйандаар,
Керишчи кенеер.

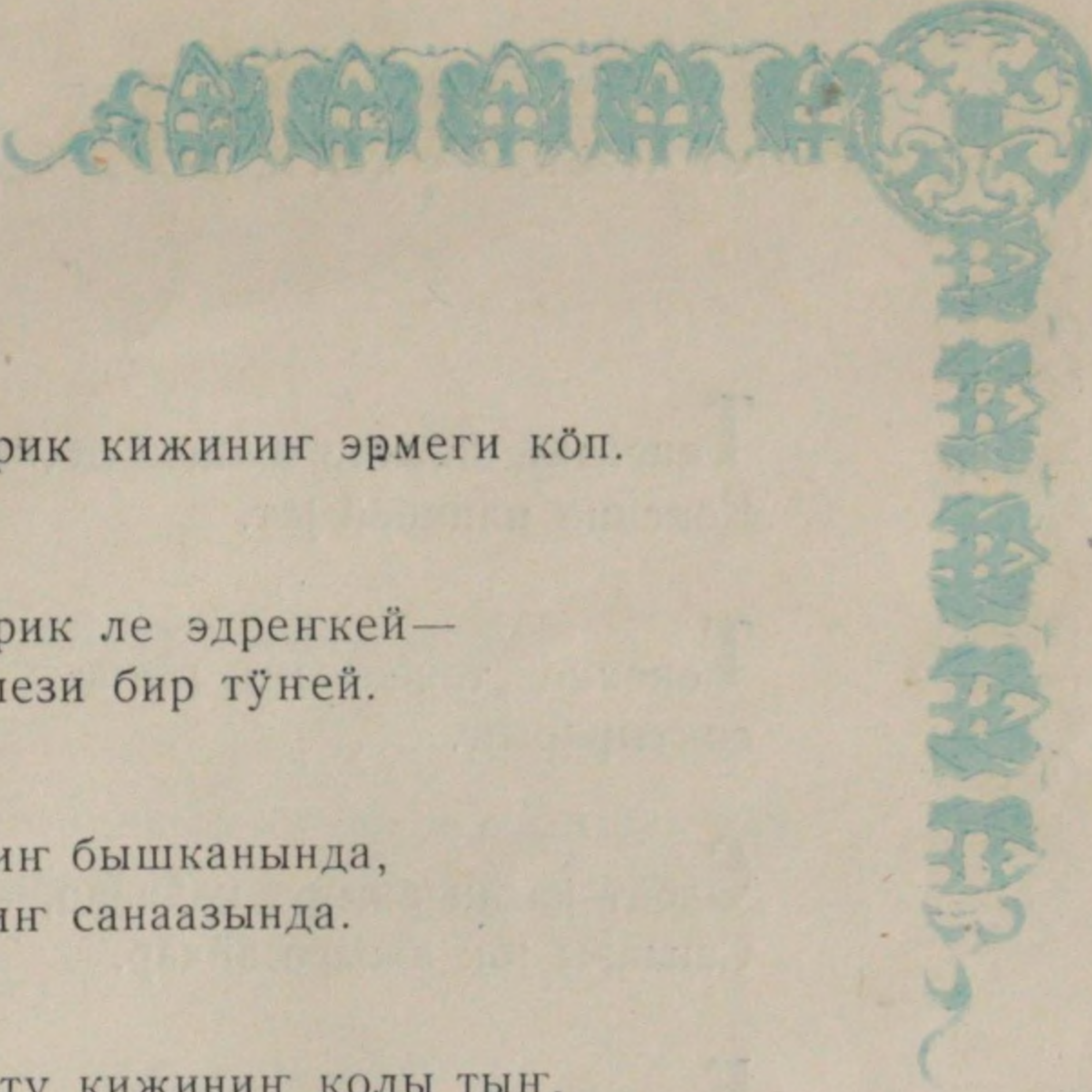
Баштактын бажы жарылар.

Кериш-согуш јакшыга баштабас.

Кижини јамандаба,
Бойынды ајыктан.

Агаш айыл јөөжө болбос,
Аракызак кижн кижн болбос.

Артаган аштын амтаны јаман.
Ажыра эзириктин сагыжы јаман.

Эзирик кижининг эрмеги көп.

Эзирик ле эдренкей—
Экилези бир түңей.

Эттин бышканында,
Эрдин санаазында.

Чакту кижининг колы тын,
Сагышту кижининг санаазы көп.

Сагалда санаа јок.

Керсүде килеш көп,
Тенексүде истеш көп.

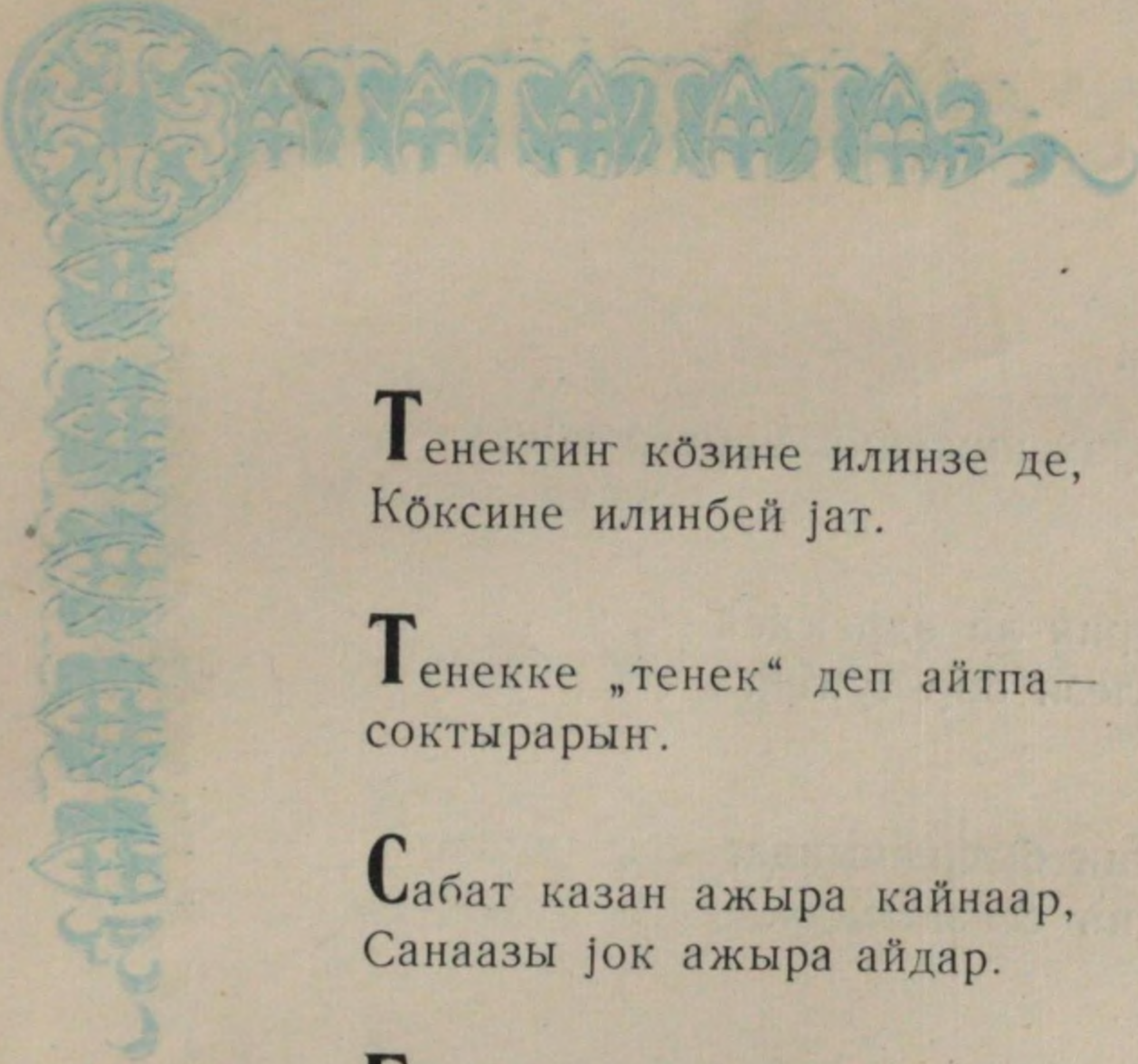
Алабугада мүн јок,
Алу¹ кижиде ой² јок.

---

¹ А л у—тенек.

² О й—сагыш.

Тенектин көзине илинзе де,
Көксине илинбей јат.

Тенекке „тенек“ деп айтпа—
соктыраын.

Сабат казан ажыра кайнаар,
Санаазы јок ажыра айдар.

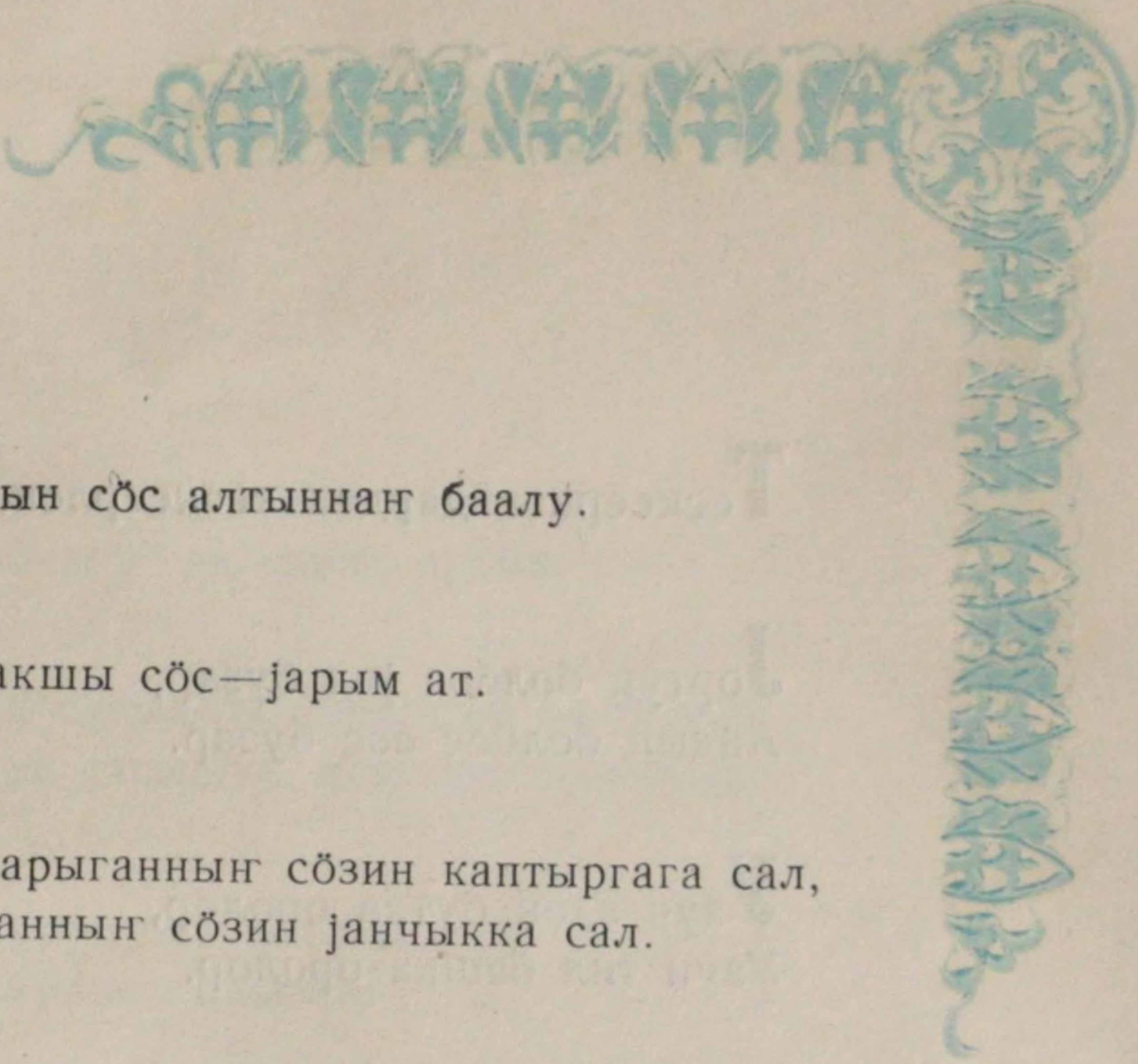
Билер кижиге бир сөс,
Билбес кижиге мун сөс.

Балыктап билбес болзон,
Суу чайбалтпа.

Ат киштешсе, таныжар,
Кизи эрмектешсе, билижер.

Јортсон јол аларын,
Јолугушсан, сөс угарын.

Керсү эрмекти угарга да јакшы.

Чын сөс алтыннан баалу.

Жакшы сөс—жарым ат.

Карыганның сөзин каптыргага сал,
Жаанның сөзин жанчыкка сал.

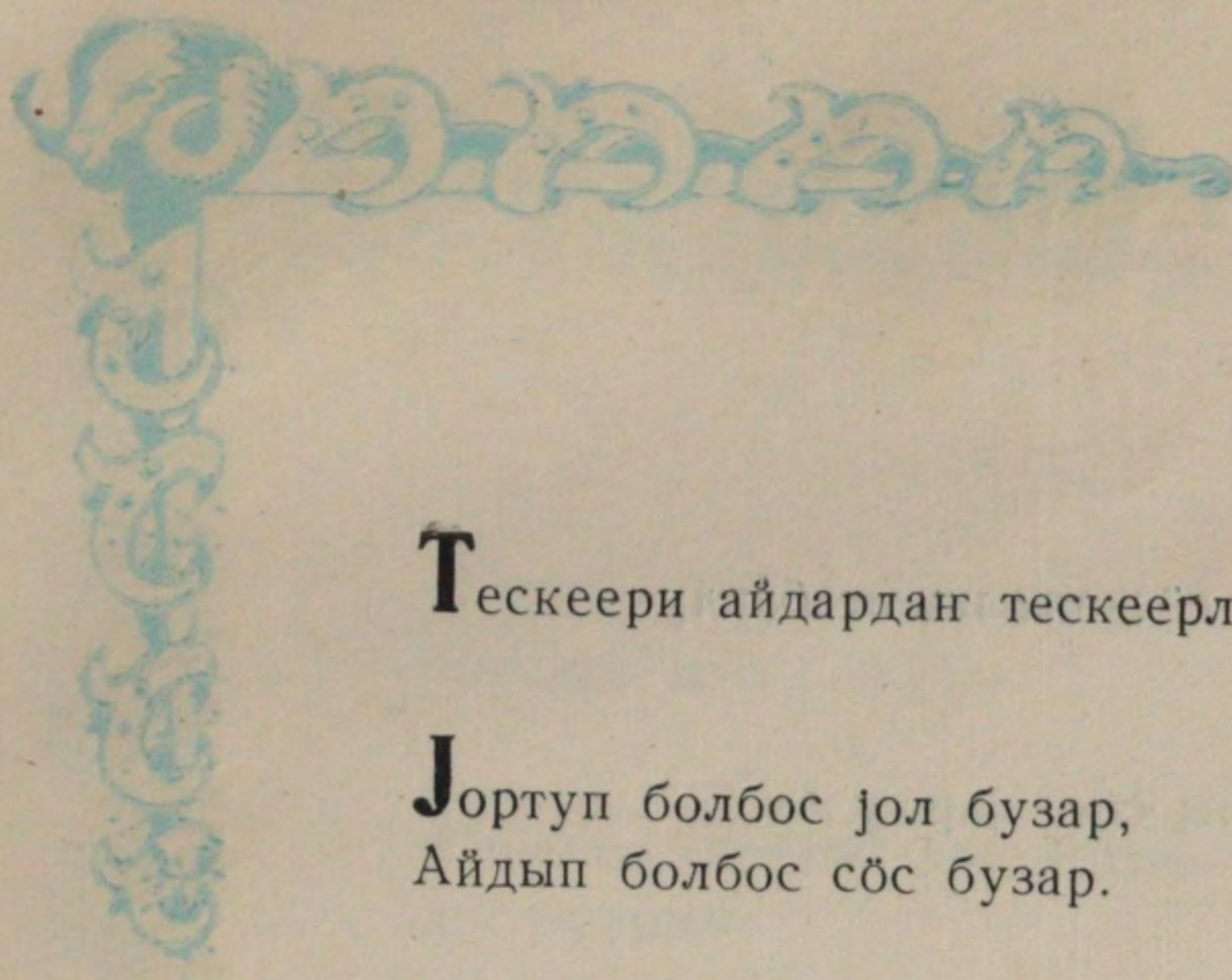
Жаандарды угар керек,
Жаштарды айдар керек.

Акту сөс ундулбас.

Айткан сөс—аткан ок.

Жаан сөстө жажыт жок,
Улу сөстө уят жок.

Ажыра алтаба,
Артык сөс айтпа.

Тескеери айдардан тескеерлен.

Јортуп болбос јол бузар,
Айдып болбос сөс бузар.

Узун эдек бутка оролор,
Узун тил башка оролор.

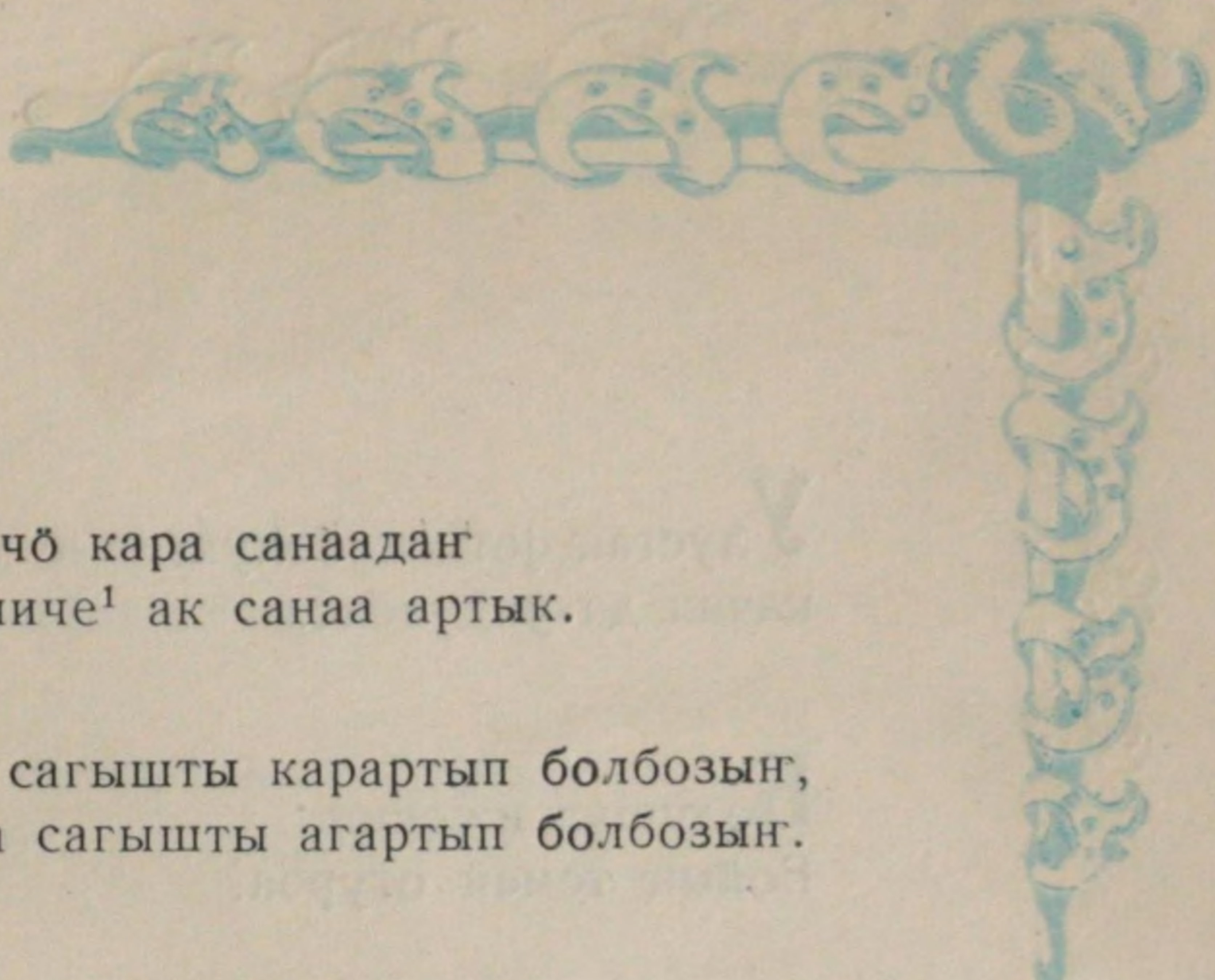
Көп адып, мерген болбос,
Көп айдып, чечен болбос.

Куру калбак ооско жарабас,
Көп куучын куучынга жарабас.

Челдү эт тишке кысталар,
Чечеркек кижн сөскө кысталар.

Кескен бычак сөөккө токтоор,
Кеберлү сөс сүмеге токтоор.

Чеченигле чет кезип болбозын.

Тööchö кара санаадан
Тööchиче¹ ак санаа артык.

Ак сагышты карартып болбозың,
Кара сагышты агартып болбозың.

Бурулуны актаба,
Актуны каралаба.

Ийт кирзе, сөөк бер,
Кижиге кирзе, курсак бер.

Айакка урган аш
качан да жаман болбойтон.

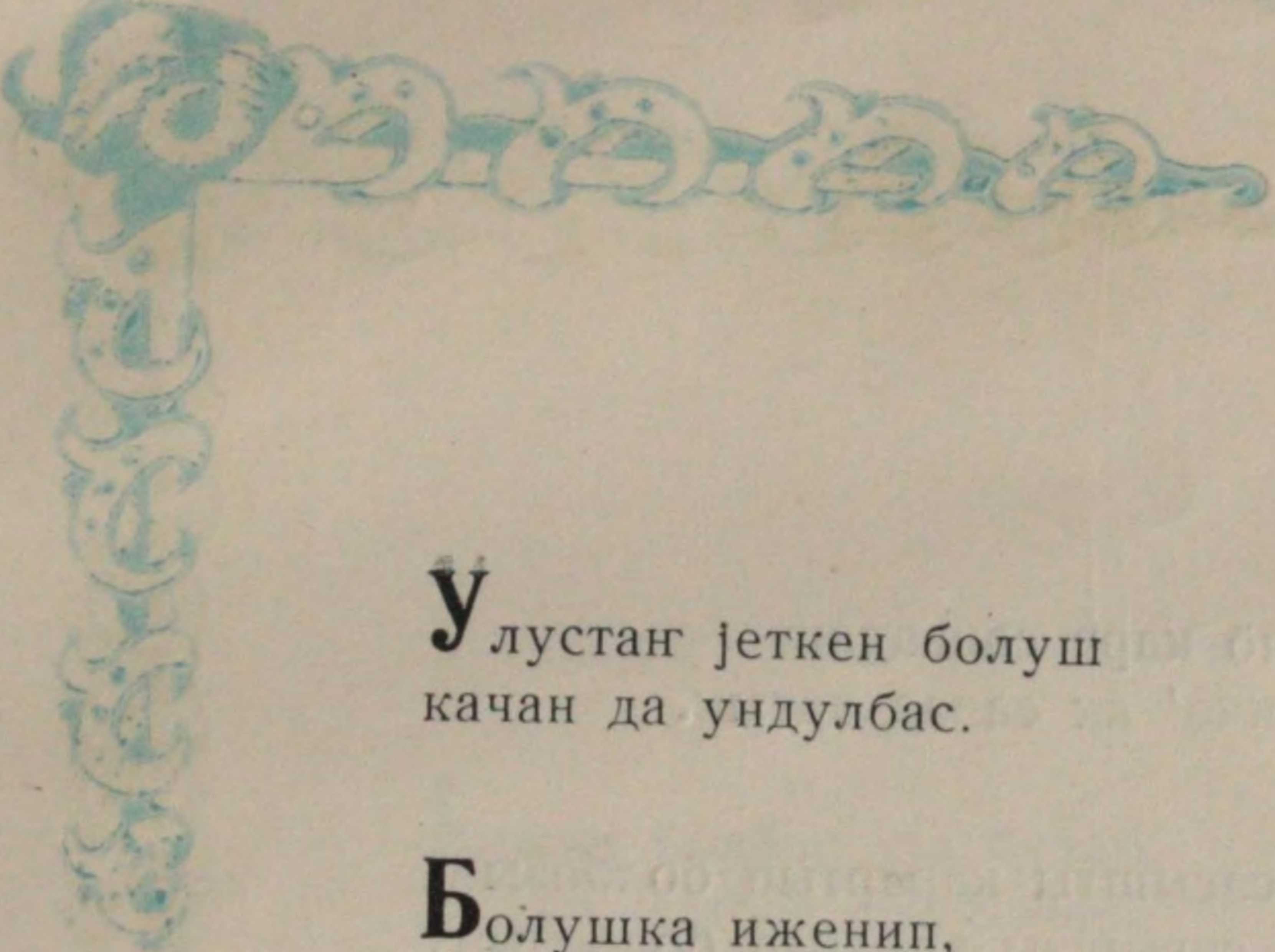
Береечининг колы жоксырабас.

Учкашканда—жорго,
Амзашканда—тату.

Карамдаганы каран барар.

---

¹ Т ö ö ч и—кичинек чычкан.

Улустан јеткен болуш
качан да ундулбас.

Болушка иженип,
Бойың темей отурба.

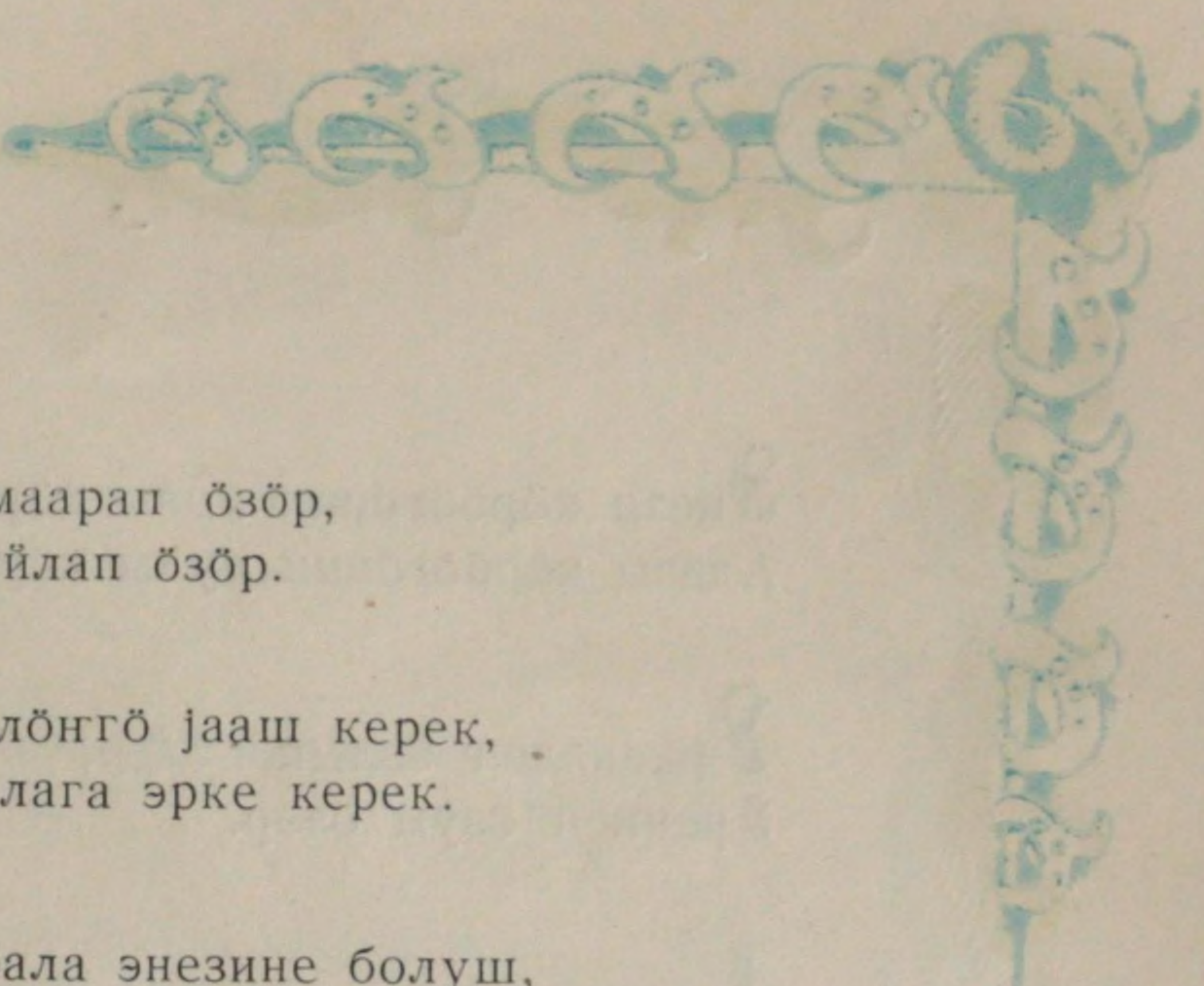
Карам кижининг
карды да карамданар.

Ийдинге болушсан,
Айылдаш болбозың.

Јабагадан мал болор,
Јокту кижі эр болор.

Мал азыраганы кӧс оды,
Бала азыраганы буур оды.

Кийис чӧйилер,
Кижі ӧзӧр.

Мал маарап өзөр,
Бала ыйлап өзөр.

Јаш өлөнгө јааш керек,
Јаш балага эрке керек.

Кыс бала энезине болуш,
Уул бала адазына болуш.

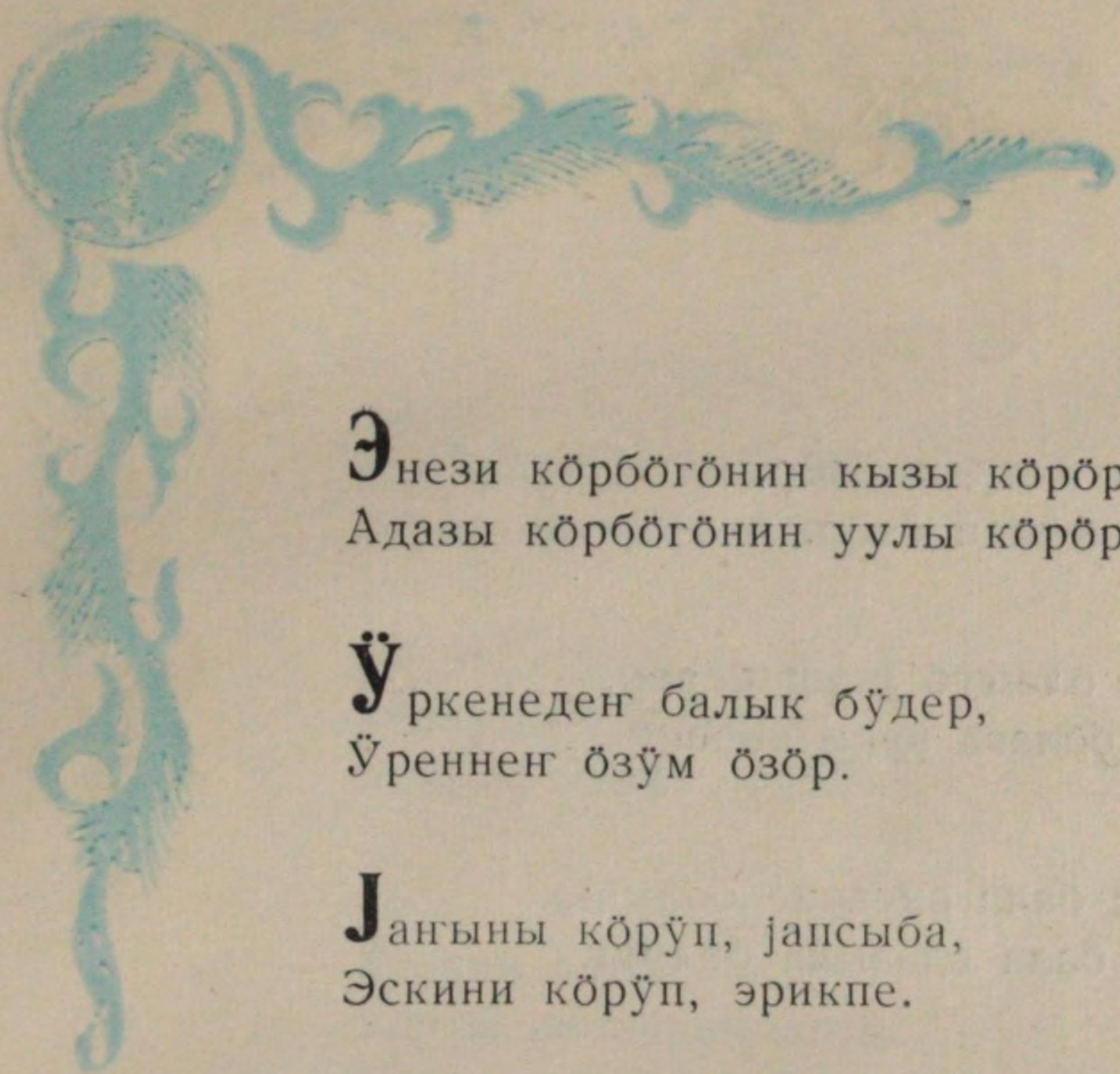
Адазы јок бала јарым өскүс,
Энези јок бала эбире өскүс.

Адазы јокто, уул баштак,
Энези јокто, кыс баштак.

Јаказы јок тон болбос,
Јааны јок јурт болбос.

Эне сөзин энделтпе,
Ада сөзин артырба.

Аданнын айткан сөзи
алтыннан артык.

Энези көрбөгөнин кызы көрөр,
Адазы көрбөгөнин уулы көрөр.

Үркенеден балык бүдер,
Үреннен өзүм өзөр.

Јагыны көрүп, жапсыба,
Эскини көрүп, эрикпе.

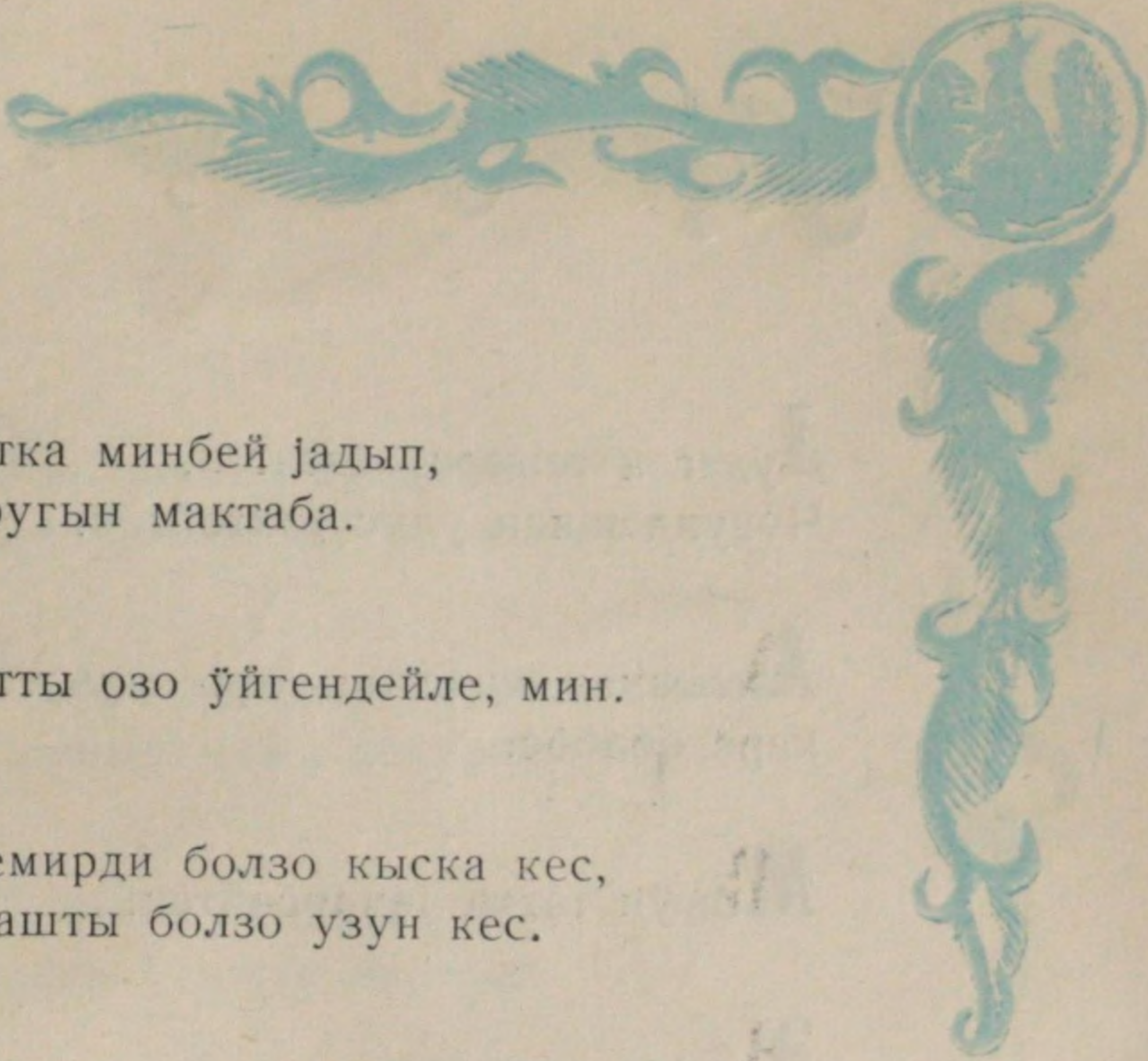
Јагыны жазап кий,
Эскини эптеп кий.

Ажарылбаган будак кап жарар.

✓ **К**езем сөс кечү кечирбес.

Суу көрбөгөнчө, өдүк чечпе,
Сурабаганча, јолго чыкпа.

Ашты жибей жадып,
амтанын алба.

Атка минбей жадып,
јоругын мактаба.

Атты озо үйгендейле, мин.

Темирди болзо кыска кес,
Агашты болзо узун кес.

Өлөдим деп өтпөгин таштаба,
Көчөдим деп көчөн төкпө.

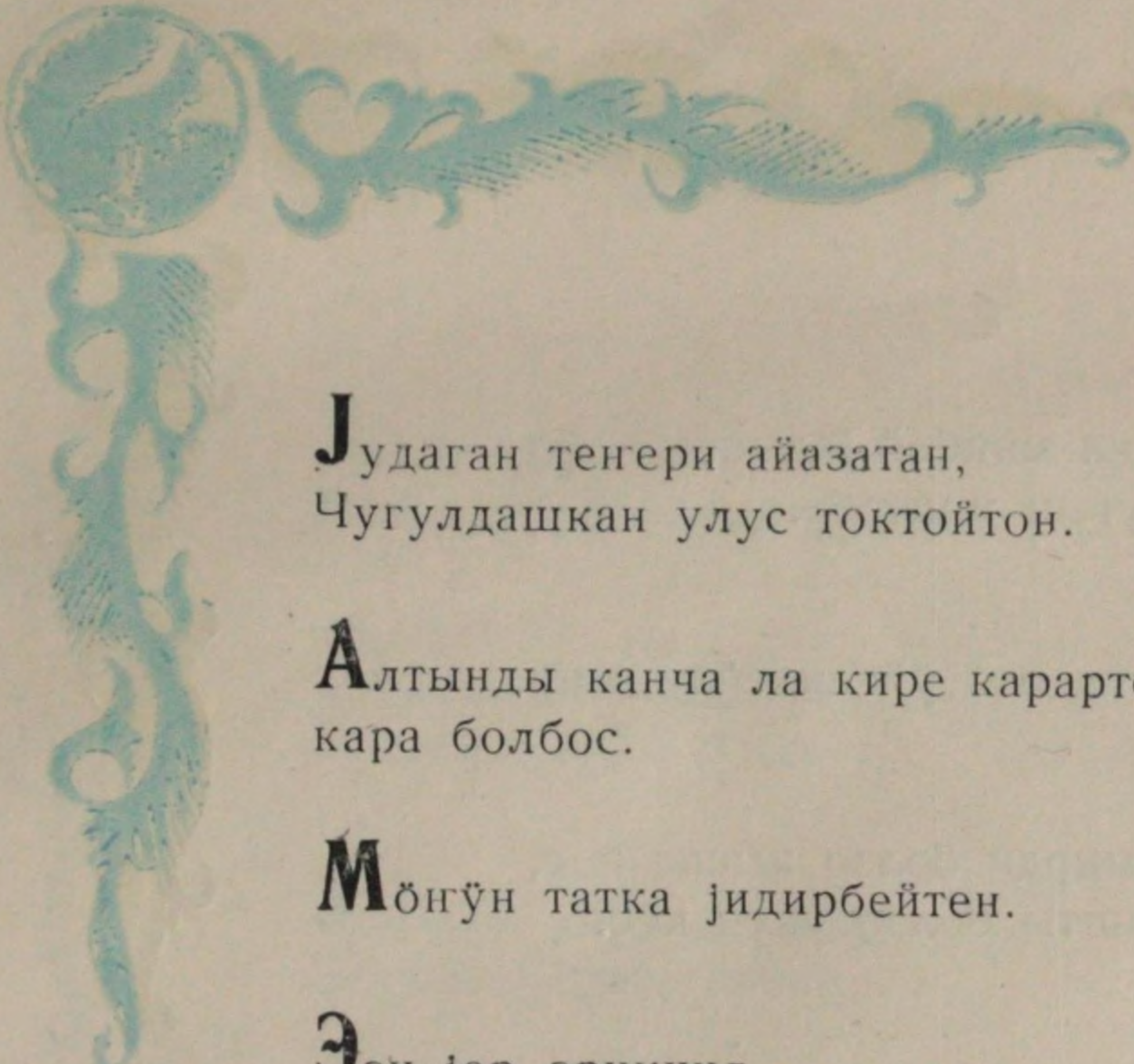
Өлди дейле, мактаба.

Одын отко,
Очок казанга.

Тарал таарда кузукты сакып,
торолоп өлди.

Тату аштын түгенери түрген.

Јудаган тенери айазатан,
Чугулдашкан улус токтойтон.

Алтынды канча ла кире карартсан,
кара болбос.

Мөнгүн татка јидирбейтен.

Ээн јер эрикчил.

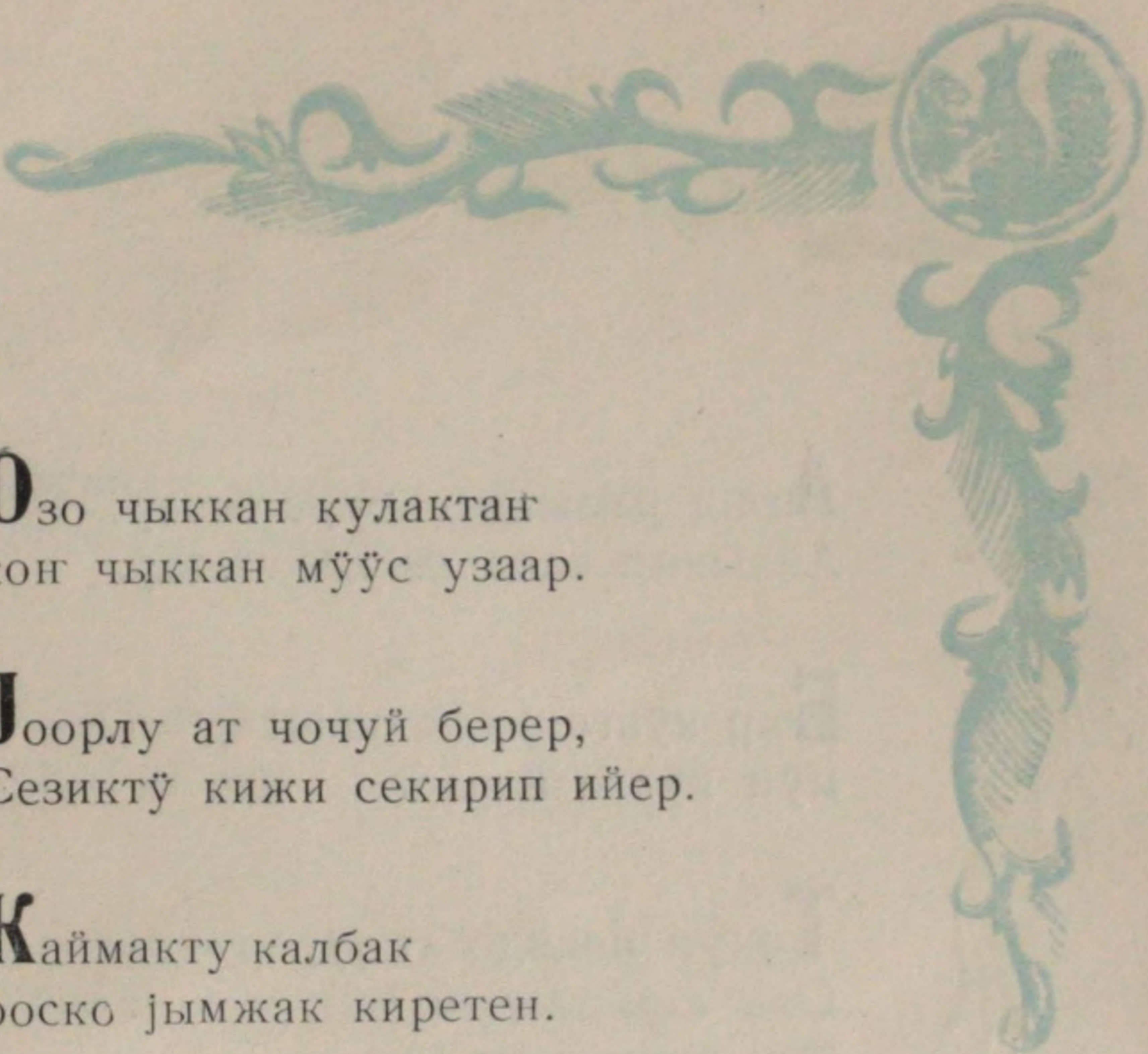
Керектү тушта таш та јенил.

Кожончынын ижи јылгыр.

Аткан кижиге огын көрөтөн.

Ат казыкты айланар,
Казык атты айланбайтан.

Эди кандый, мўни андый.

Озо чыккан кулактан
сон чыккан мўс узаар.

Јоорлу ат чочуй берер,
Сезиктў кижн секирип ийер.

Каймакту калбак
ооско јымжак киретен.

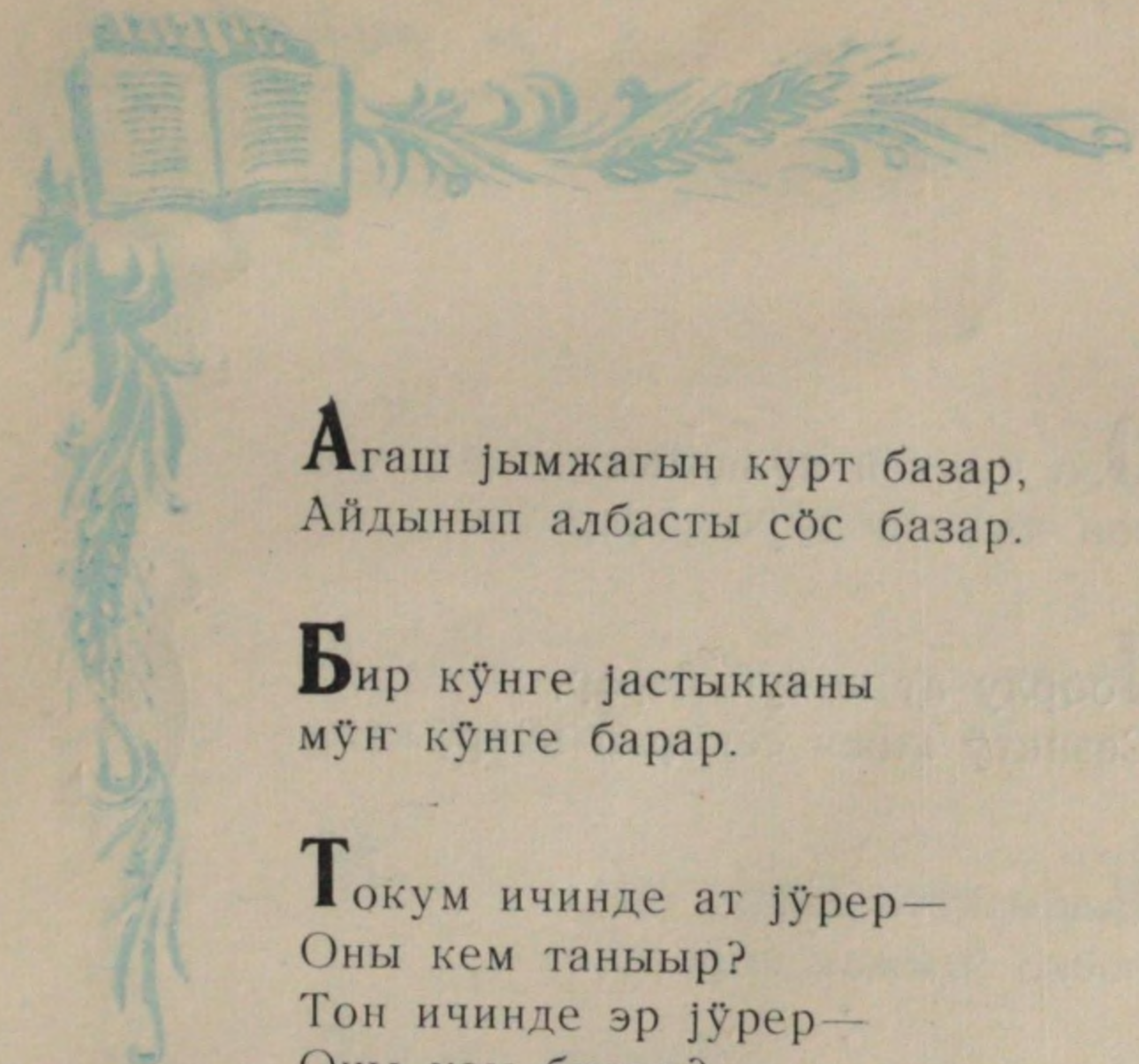
Сарју арык та этти
семис эдип ийер.

Алын туйгак кайда басса,
Кийин туйгак ондо ок базар.

Тобого мўштўн ыраак тоголонбос.

Тўрт туйгакту ат та сўрнўгет.

Тайкылып јыгыларын,
Тайанып турарын.

Агаш јымжагын курт базар,
Айдынып албасты сӧс базар.

Бир кӱнге јастыкканы
мӱн кӱнге барар.

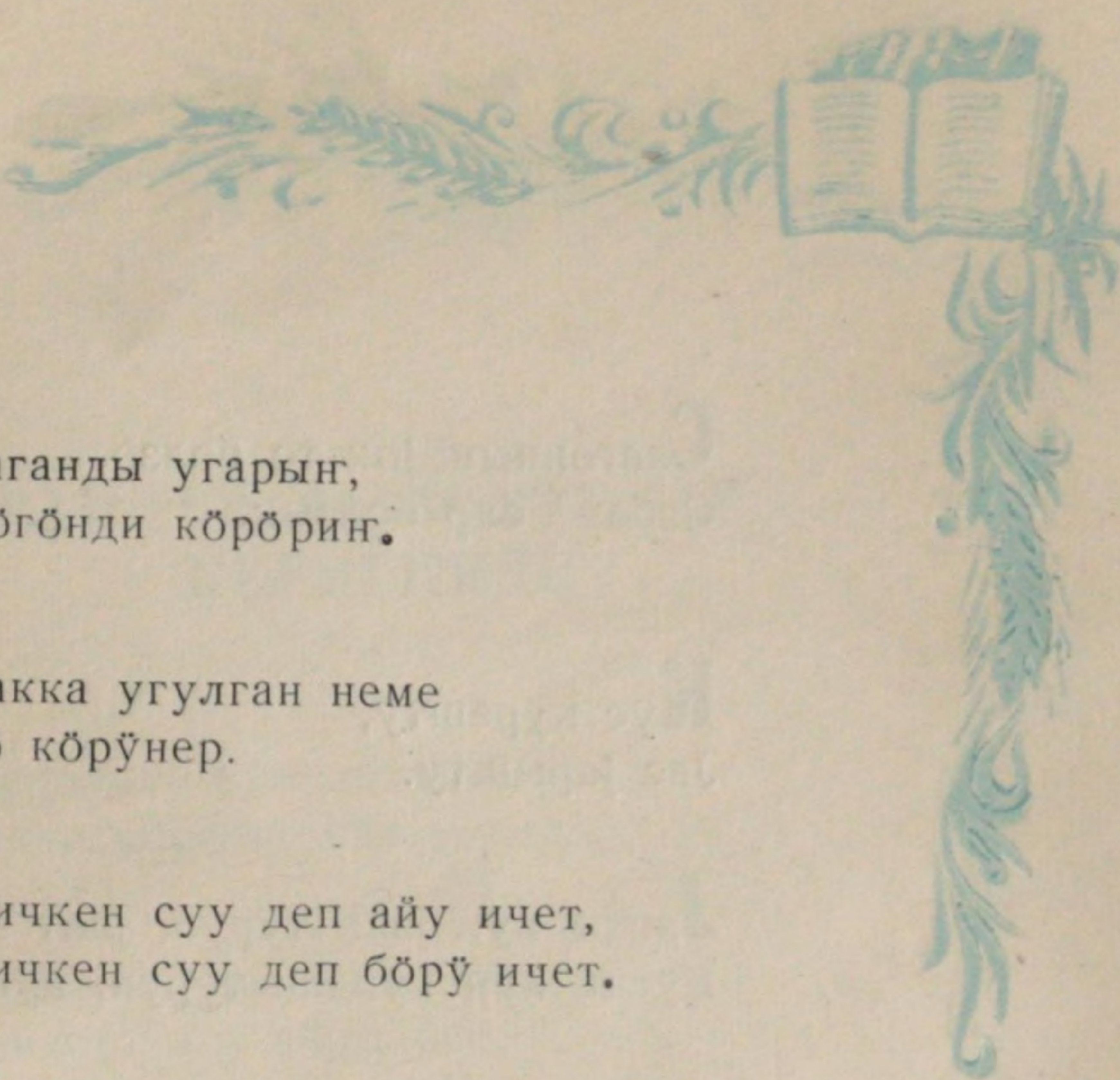
Токум ичинде ат јӱрер—
Оны кем таныыр?
Тон ичинде эр јӱрер—
Оны кем билер?

Јоргоны талдазан,
Јойу базарын.

Томуртка тон агашты чокубайтан.

Чолтук куйрукту малдан
Томонок то јалтанбас.

Салкынду тууда кар јок,
Санаалу кижиде энчӱ јок.

Укпаганды угарың,
Көрбөгөнди көрөрiң.

Кулакка угулган неме
көскө көрүнер.

Ат ичкен суу деп айу ичет,
Кой ичкен суу деп бөрү ичет.

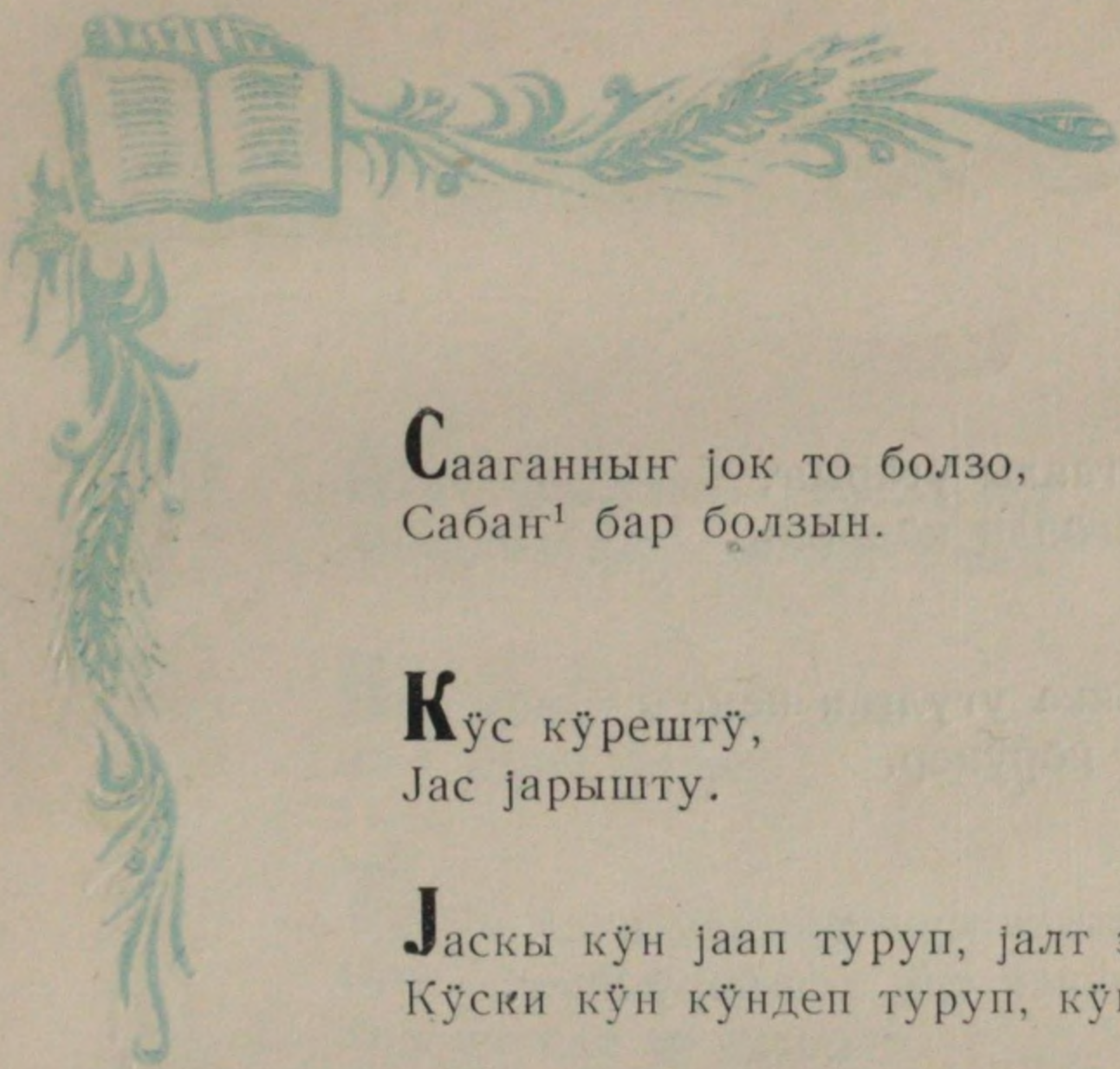
Торко тойлык,
Лорго јолдык.

Чар—ат эмес,
Чадыр—айыл эмес.

Солун тарый согоно до тату.

Суу оттон бөкө.

Суузаганда,
суудан тату неме јок.

Сааганның јок то болзо,
Сабан¹ бар болзын.

Күс күрештү,
Јас жарышту.

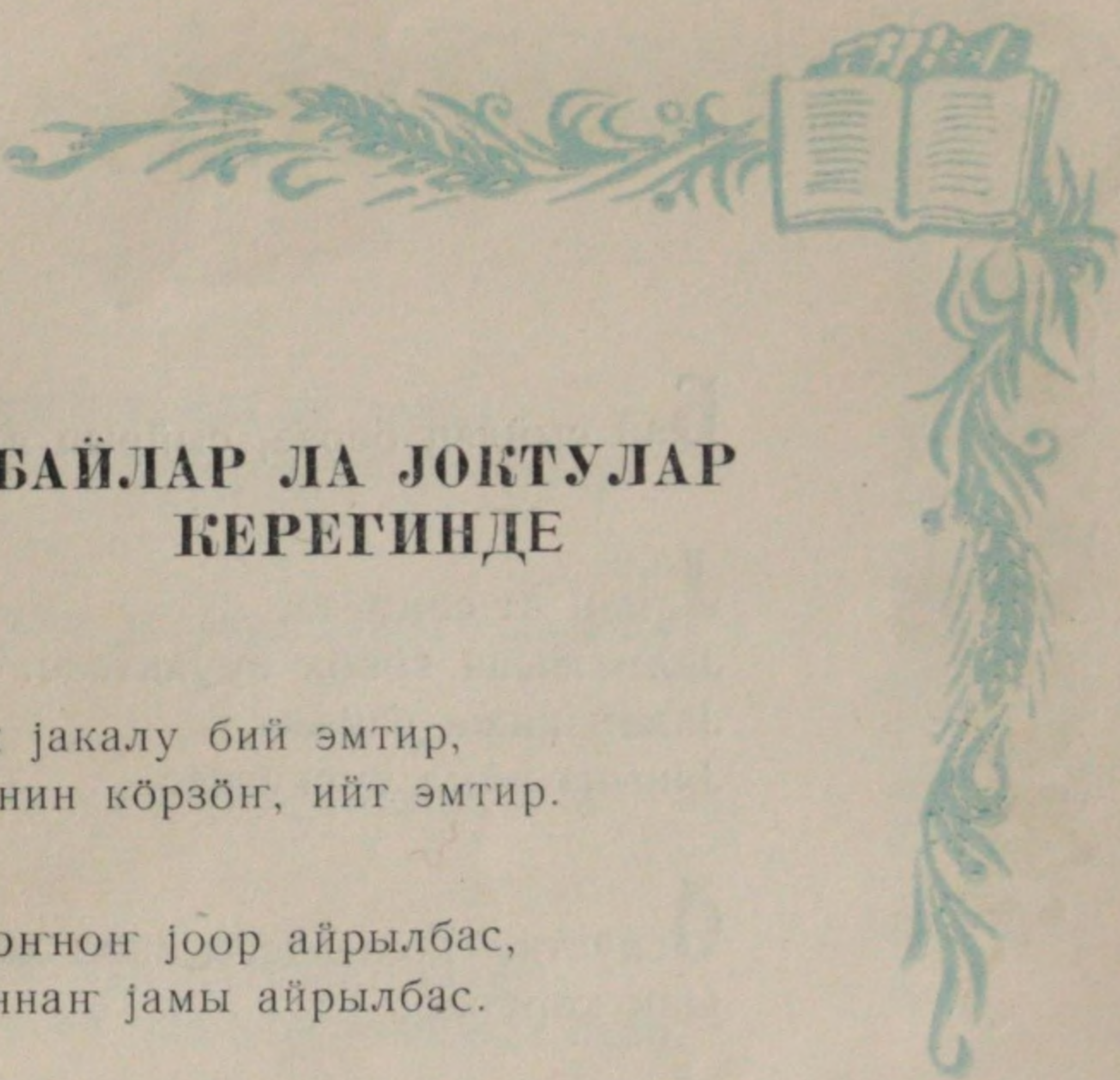
Јаскы күн јаап туруп, јалт эдер,
Күски күн күндеп туруп, күп эдер.

Күски тош
күскүдий де болзо, бек,
Јаскы тош
јараттый да болзо, бортык.

Амадузы јокко төргө дө јетпезин.

---

¹ С а б а н — аркыт.

**БАЙЛАР ЛА ЈОКТУЛАР
КЕРЕГИНДЕ**

Киш јакалу бий эмтир,
Кийинин көрзөн, ийт эмтир.

Јожонног жоор айрылбас,
Јаманнаг јамы айрылбас.

Бөрүнинг балазы да бөрү болор.

Бөрүден эчки бүтпес.

Байлар аларга сүйүтөн,
Берерге сүйбейтөн.

Байдын көзи ач, колы капкыр.

Јокту кижиге тегенек төжөнгөн,
Бай кижиге көбөнгөн төжөнгөн.

Бай сыйлап берзе, сыйрып алар.

Јаман ат семирзе,
Јалмажына кӧнӧк буулатпас.
Јаман кижѝ байыза,
Јанына айыл тургуспас.

Ӧскӱстинг колындагы ӧкпӧ дӧ
јаан кӧрӱнер.

Аштаганнын сагыжын ток билбес,
Јоктунын сагыжын бай билбес.

Јокту кижѝ ийне кӧзиненг кӱн кӧрӧт,
Ийт айагынан аш ичет.

Эликтинг мойынын ок_кезер,
Эрдинг мойынын јок кезер.

Кармай алзам—кулагым,
Кайа кӧрзӧм—кӧлӧткӧм.

Ичи ачты ийт те тудар,
Ийини жыртыкты уй да сүзер.

Жоктын жаңызы өлөнгө карылат.

Жокту кижиге күүнзегиле бай,

Жиген жаак кугарып калар,
Лидирген төнгөзөк жажарып өзөр.

**КАМДАР ЛА АБЫСТАР
КЕРЕГИНДЕ**

Сектү жылда ийт семис,
Тымуулу жылда кам семис.

Сангыскан көзи секте,
Кам көзи казанда.

Уйалбаган кам болор,
Жалкуурбаган ус болор.

Узун куйрук уйда бүткен,
Уйалбас мандай камда бүткен.

Кем кижиге шор,
Абыска десе мөр.

Жер өтөк сүүр,
Абыс карын сүүр.

Кудайга иженген,
Куру каларын,
Салымга иженген,
Самтар жүрерин.

Баазы 50 акча
Цена 50 коп.

